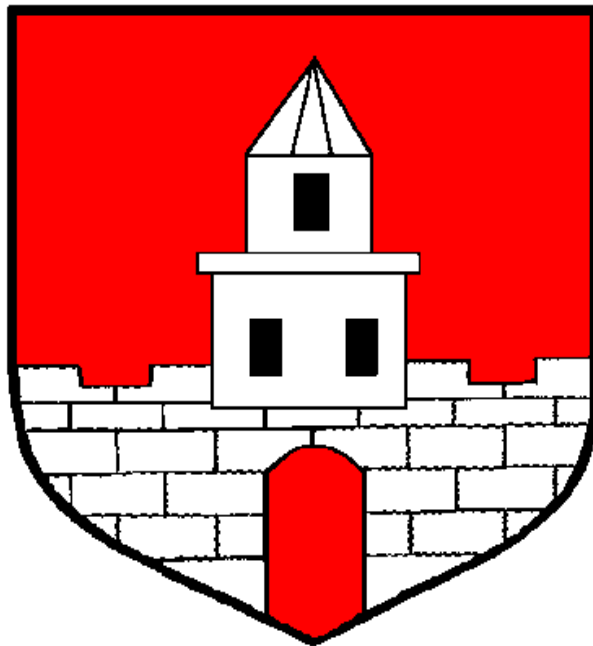

**RAPORT
O STANIE GMINY LELÓW ZA ROK 2018**

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt Gminy Lelów przedstawia Raport o stanie Gminy Lelów za rok 2018. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Lelów w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Lelów i budżetu obywatelskiego.

I. Ogólna charakterystyka

1. Położenie

Gmina Lelów położona jest w województwie śląskim, w powiecie częstochowskim, w zachodniej części Wyżyny Małopolskiej, na północno-wschodnim krańcu Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 123,5 km². Na terenie gminy, zgodnie z urzędowym wykazem nazw miejscowości TERYT, położonych jest 16 wsi. Zgodnie z obowiązującym Statutem Gminy Lelów na obszarze gminy utworzonych zostało 17 sołectw, stanowiących jednostki pomocnicze gminy. Ich nazwy to: Biała Wielka, Celiny, Drochlin, Gródek, Konstantynów, Lelów, Lgota Błotna, Melchów, Nakło, Podlesie, Paulinów, Staromieście, Lgota Gawronna, Skrajniwa, Ślężany, Turzyn, Zbyczyce. Lelów jest gminą wiejską, która graniczy z gminami powiatu częstochowskiego, myszkowskiego oraz zawierciańskiego. Od północy graniczy z gminą Koniecpol, od wschodu z gminą Szczekociny, od południa z gminami Niegowa oraz Irządze, natomiast od zachodu z gminami Janów oraz Przyrów. Gmina Lelów położona jest przy przecinających się dwóch znaczących szlakach komunikacyjnych: drogi krajowej nr 46 (Kłodzko-Szczekociny) oraz drogi wojewódzkiej nr 794 (Kraków-Koniecpol).

2. Geologia i roślinność

Gmina Lelów leży w dorzeczu Pilicy. Przez jej teren przepływa Białka Lelowska – lewobrzeżny dopływ Pilicy. Na terytorium gminy Lelów występują następujące gleby: piaski, lessy, torfy oraz margle i wapienie. Szatę roślinną stanowią lasy prywatne, państwowe oraz tereny zadrzewione. Lesistość obszaru gminy stanowi 26% całkowitej powierzchni.

3. Krótki rys historyczny

Pierwszą wzmianka o Lelowie pochodzi z 1193 roku. Wówczas to w dokumentach źródłowych pojawia się informacja, że osada Lelów posiadała targowy charakter. Jednak znaczący rozwój Lelowa nastąpił w XIV wieku za czasów króla Kazimierza Wielkiego. W 1341 roku otrzymał prawa miejskie co potwierdziło duże znaczenie Lelowa w okolicy. W Lelowie, oprócz mieszkańców narodowości polskiej, znaczną część stanowili mieszkańcy narodowości żydowskiej. Dziś za sprawą znajdującego się nieopodal rynku grobu cadyka Dawida Bidermana do Lelowa przyjeżdża corocznie kilkuset chasydów z całego świata.

II. Demografia

Gminę Lelów na początek 2018 r. zamieszkiwało 4914 osób.

W ciągu 2018 roku urodziło się 34 dzieci, z czego: 22 dziewczynki i 12 chłopców., zmarło 75 mieszkańców, z czego: 38 kobiet i 37 mężczyzn.

W okresie 2018 r. liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 62 osoby, przez co na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 4852 osób, z czego: 2409 kobiet oraz 2443 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:- liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 320 osób, a liczba mężczyzn 326 osób, - liczba kobiet w wieku produkcyjnym wynosiła 1368 osób, a liczba mężczyzn 1742 osoby, - liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wynosiła 721 osób, a liczba mężczyzn 375 osób.

Należy zaznaczyć, że liczba mieszkańców od kilkunastu lat spada. Jest to efekt migracji osób związanej z podjęciem nauki poza gminą i osiedlaniem się w ośrodkach miejskich oraz migracji zarobkowej.

Poniżej zamieszczona tabela zawiera szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców poszczególnych wsi z podziałem na płeć i kategorie wiekowe.

KATALOG ADRESOWY (Z PODZIAŁEM NA PŁCI) NA DZIEŃ 31.12.2018

Kod	Miejscowość	<18	dorośli	0-6 k	0-6 m	6k	6m	7-15 k	7-15 m	16-17 k	16-17 m	18k	18m	18-60 k	18-65 m	pow 60 k	pow 65 m	razem k	razem m	razem
2404092	BIAŁA WIELKA	60	354	13	9	1	4	15	13	4	6	3	1	110	136	75	33	217	197	414
2404092	CELINY	16	60	3	3	0	1	5	4	1	0	0	0	22	28	5	5	36	40	76
2404092	DROCHLIN	70	419	14	14	2	1	18	11	3	10	3	0	138	165	77	39	250	239	489
2404092	GRÓDEK	6	31	0	2	2	1	3	1	0	0	0	0	9	14	6	2	18	19	37
2404092	KONSTANTYNÓW	8	70	0	4	0	0	0	3	0	1	1	0	18	32	13	7	31	47	78
2404092	LELÓW	160	953	25	25	3	4	33	47	10	20	4	4	298	405	165	85	531	582	1113
2404092	LGOTA BŁOTNA	33	129	3	7	1	0	11	9	2	1	3	2	48	54	17	10	81	81	162
2404092	LGOTA GAWRONNA	13	97	0	3	0	1	4	3	0	3	1	1	30	41	19	7	53	57	110
2404092	MEŁCHÓW	8	75	2	1	0	0	4	1	0	0	0	1	15	28	21	11	42	41	83
2404092	NAKŁO	71	445	13	16	0	2	15	14	5	8	2	3	151	175	79	40	263	253	516
2404092	PAULINÓW	1	42	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	12	23	5	2	17	26	43
2404092	PODLESIE	110	419	10	17	3	0	29	29	14	11	4	1	144	163	74	38	271	258	529
2404092	SKRAJNIWA	18	96	3	4	0	0	4	4	3	0	0	0	36	35	17	8	63	51	114
2404092	STAROMIEŚCIE	56	221	8	8	1	2	18	17	3	2	1	3	75	99	31	16	135	142	277
2404092	ŚLĘZANY	89	394	18	10	3	1	26	22	4	9	2	3	126	153	69	46	243	240	483
2404092	TURZYN	55	273	7	11	0	1	16	14	4	3	0	1	83	116	48	26	158	170	328
RAZEM:		774	4078	119	134	16	18	201	192	53	75	24	20	1315	1667	721	375	2409	2443	4852

Uwaga: Kolumny 6k, 6m, 18k, 18m wyliczne są na aktualny rok oraz nie są one doliczne do kolumny razem, gdyż zawierają się w pozostałych zakresach wiekowych. Pozostałe zakresy wiekowe wyliczne są na dzień wydruku oraz sumowane.

III. Realizacja polityk, programów i strategii

Dokumentem, który ma wszechstronny charakter i dotyczy najważniejszych, istotnych obszarów dla funkcjonowania i rozwoju gminy jest **Strategia Rozwoju Gminy Lelów na lata 2014-2020** przyjęta uchwałą Nr IV/22/2015 Rady Gminy Lelów z dnia 30 stycznia 2015 r. Dokument zawiera diagnozę i analizę najważniejszych problemów, określa cele, do których cała społeczność przy pomocy i wsparciu władz gminy powinna dążyć. Postawione w niej tezy i zadania stanowią naturalną kontynuację działań podejmowanych, bądź projektowanych w minionym okresie bytu gminy. Według jej głównych założeń, działania Gminy Lelów powinny obejmować:

- utrwalanie i rozwijanie lokalnego charakteru, urzeczywistnianie oczekiwań mieszkańców, a także zaspokajanie ciekawości gości, przy zachowaniu szacunku wobec przyrody;
- tworzenie szans dla aktywnej przedsiębiorczości mieszkańców;
- lepsze wykorzystanie potencjału społecznego mieszkańców, tradycji i dziedzictwa kulturowego gminy, pełniejsze wykorzystanie zasobów naturalnych i przyrodniczych.

Roczny program współpracy Gminy Lelów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i wolontariat został podjęty uchwałą nr XXXVIII/329/2017 Rady Gminy Lelów z dnia 16 listopada 2017 r.

Jego nadrzędnym celem było kształtowanie ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze gminy poprzez wspieranie tych organizacji w realizacji ważnych celów społecznych oraz stwarzanie warunków dla powstawania różnorodnych inicjatyw i struktur działających na rzecz lokalnej społeczności, a także integrowanie różnych podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zasięgiem sferę zadań publicznych. W roku 2018 organizacjom pozarządowym udzielono łącznie 3 dotacji na realizację zadań publicznych na łączną kwotę 0000,00 zł z czego cała kwota została wykorzystana zgodnie z kosztorysem. W ramach obowiązywania Programu ogłoszono 2 otwarte konkursy ofert na realizację zadań w 2018 roku:

- Sport i kultura fizyczna w Gminie Lelów, w ramach którego udzielono Ludowemu Klubowi Sportowemu „Lelovia” przyznano 30 000,00 zł dotacji,
- Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w 2018 roku, w ramach którego udzielono Lelowskiemu Towarzystwu Historyczno-Kulturalnemu im. W. Zwierkowskiego dotacji w kwocie 6 000,00 zł. Ponadto w ramach złożonej uproszczonej oferty realizacji zadania publicznego pn.: "Zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z Gminy Lelów" udzielono Ludowemu Klubowi Sportowemu „Lelovia” 9 200,00 zł dotacji.

IV. Realizacja uchwał Rady Gminy Lelów podjętych w 2018 r.

W roku 2018 r. zwołano piętnaście sesji Rada Gminy Lelów, na których przyjęto sto uchwał.

Uchwały dotyczyły:

1) z zakresu finansów przyjęto 30 uchwał:

- trzynaście uchwał w sprawie uchwalenia bądź zmiany budżetu gminy,
- dwanaście uchwał w sprawie uchwalenia bądź zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 ,
- dwie uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego,
- trzy uchwały w sprawie podatków lokalnych;

2) kolejne dziesięć uchwał wywołujących skutki finansowe podjęto w sprawach: wysokości i zasad przyznawania diet radnych, diet sołtysów, ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy, ustalenia

wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczo- gaśniczych strażaków osp, w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Częstochowskiego;

3) z zakresu ochrony środowiska podjęto sześć uchwał, które dotyczyły: zasad usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi, ustanowienia użytku ekologicznego;

4) z zakresu gospodarowania nieruchomościami gminnymi Rada Gminy przyjęła dziewięć uchwał, w których wyraziła zgodę na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości gminnych;

5) z zakresu oświaty podjęto pięć uchwał. Dotyczyły one zasad rozliczania dotacji przez placówki oświatowe, zasad wynagradzania nauczycieli za pracę, określenia wymiaru godzin pracy nauczycieli;

6) z zakresu pomocy społecznej podjęto pięć uchwał, które dotyczyły ustalenia opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych oraz związane z realizacją wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;

7) z zakresu gospodarki komunalnej podjęto pięć uchwał. Dotyczyły one ustalenia wysokości opłat za wodę, ścieki, odpady komunalne, określenia wzorów deklaracji na odbiór odpadów komunalnych, ustalenia regulaminu dostarczania wody;

8) pozostałe trzydzieści uchwał dotyczyło m.in. podziału gminy na okręg wyborcze i obwody głosowania, uchwalenia Statutu gminy, zasad wnoszenia inicjatywy obywatelskiej, nawiązania współpracy z innymi gminami, udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy, szereg uchwał dotyczących ukonstytuowania się organów Gminy: wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego, komisji stałych, ustalenia planów pracy Rady Gminy i Komisji.

Wśród podjętych uchwał w 2018 r. należy szczególną uwagę zwrócić na:

- uchwałę nr XLII/358/2018 Rady Gminy Lelów z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Podlesie. Uchwała jest odpowiedzią na prośbę mieszkańców wsi Podlesie. Zwrócili się oni do Wójta Gminy Lelów w sprawie nadania nazw ulicom. Projekt uchwały został poddany konsultacjom społecznym, po wprowadzeniu zgłoszonych zmian i przyjęciu uchwały nadano nazwy 13 ulicom. W stosunku do 7 ulic Wojewoda Śląski rozstrzygnięciem nadzorczym uchylił uchwałę ze względu na nieuregulowany stan prawny nieruchomości zajętych pod ulice. Wraz z regulacją stanu prawnego nieruchomości zajętych pod drogi nadawane są nazwy pozostałym nienazwanym ulicom,

- uchwałę nr XLV/388/2018 Rady Gminy Lelów z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Częstochowskiemu. Gmina Lelów udzieliła pomocy finansowej Powiatowi Częstochowskiemu w kwocie 30.000,00 zł. w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na „Remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1096 S w m. Podlesie w ramach bieżącego utrzymania dróg”;

- uchwałę nr L/408/2018 Rady Gminy Lelów z dnia 18 października 2018 r. w sprawie współpracy Gminy Lelów z Gminami Moszczenica, Będków, Ujazd oraz Powiatem Piotrkowskim. Uchwała ta otwiera możliwości w zakresie budowy innowacyjnej platformy e-usług publicznych dla mieszkańców Gmin współpracujących. Dzięki porozumieniu gmin dokonano wspólnego zakupu profesjonalnego sprzętu niezbędnego do nagrywania sesji, zgodnie z wymogami ustawowymi;

- uchwałę nr LI/411/2018 Rady Gminy Lelów z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie statutu Gminy Lelów oraz uchwałę nr LI/412/2018 w sprawie wykonania obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. Uchwałą tą Gmina Lelów dostosowała Statut do wymogów wprowadzonych przez ustawę z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania, i kontrolowania niektórych organów publicznych.

V. Spółki komunalne i jednostki organizacyjne gminy

W roku 2018 funkcjonowały w gminie następujące jednostki organizacyjne:

- jedna placówka oświatowa, której Gmina jest organem prowadzącym, zorganizowana w formie jednostki budżetowej pn. Zespół, Szkolno Przedszkolny w Lelowie w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa w Lelowie, Przedszkole w Lelowie oraz III klasy wygasającego Gimnazjum w Lelowie;
- dwie instytucje kultury, którego podmiotem tworzącym (organizatorem instytucji) jest Gmina Lelów, tj. Gminny Ośrodek w Lelowie oraz Gminna Biblioteka publiczna w Lelowie z filiami w Podlesiu, Nakle oraz w Drochlinie;
- jedna jednostka pomocy społecznej – działająca w formie jednostki budżetowej pn. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelowie;
- jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3 zorganizowana w formie jednostki budżetowej pn. Gminny Żłobek w Lelowie „Wesoły Maluch”;
- jeden podmiot opieki zdrowotnej w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej – Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie.

Gmina Lelów nie posiada udziałów w spółkach komunalnych. Większość zadań publicznych, w tym m.in. zadania publiczne w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków są realizowane w ramach struktury Urzędu Gminy.

Formami realizacji zadań gminy poprzez zlecenie wykonywania zadań publicznych innym podmiotom są prowadzenie szkół podstawowych przekazanych do prowadzenia na czas nieokreślony innym podmiotom na podstawie zawartych umów a dotyczy to trzech szkół:

- Szkoły Podstawowej w Podlesiu prowadzonej przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Podlesie „Pod strzechą” w Podlesiu,
- Szkoły Podstawowa w Ślęzanach prowadzonej przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Ślężany „Bliżej siebie” w Ślęzanach,
- Szkoły Podstawowej w Nakle prowadzonej przez Fundację Ekologiczną Wychowanie i Sztuka – „ELEMENTARZ” w Katowicach.

VI. Udział gminy w związkach międzygminnych, stowarzyszeniach

Na koniec 2018 r. Gmina Lelów była członkiem 5 stowarzyszeń gmin, których celem jest wspierania idei samorządu terytorialnego oraz obrony wspólnych interesów. W ciągu 2018 r. nie wystąpiły zmiany przynależności Gminy Lelów do stowarzyszeń. Wg stanu na koniec 2018 r. Gmina Lelów była członkiem:

- od 6 grudnia 2004 r. Śląskiego Związku Gmin i Powiatów - zrzeszającego gminy i powiaty województwa śląskiego;
- od 29 czerwca 1996 r. Związku Gmin Jurajskich –zrzeszającego gminy województwa śląskiego i małopolskiego położone w obszarze Jury Krakowsko – Częstochowskiej;
- od 24 września 2008 r. Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Północnej Jury” - zrzeszającej 9 sąsiadujących gmin; Janów, Lelów, Olsztyn, Niegowa, Żarki, Lelów, Koziegłowy, Mstów, Poraj ;

- od 24 kwietnia 2015 r. Rybackiej Lokalnej Grupy Działania zrzeszającej 9 sąsiadujących gmin: Dąbrowa Zielona, Irządze, Janów, Koniecpol, Lelów, Przyrów, Szczekociny, Żarki, Żytno;

- od 29 września 2016 r. Stowarzyszenia ds. Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, którego głównym celem jest zarządzanie działalnością oraz finansowanie funkcjonowania wybudowanej infrastruktury w ramach projektu „Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego „E – region częstochowski”.

VII. Informacja o stanie mienia komunalnego

1. Grunty mienia komunalnego

Gmina Lelów wg stanu na dzień 31.12.2017 r. była właścicielem nieruchomości o pow. 276,8357 ha oraz posiadała udziały 7059/10000 w działce o pow. 0,1491ha w Drochlinie i 4/6 w dwóch działkach o łącznej pow. 0,1800 ha w Drochlinie.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. stan gruntów wynosił 284,2910 ha.

Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawiają poniższe tabele.

2. Grunty mienia komunalnego w podziale na obręby geodezyjne

L.p.	Obręb	Powierzchnia na 1.01.2018 r. (ha)	Wartość na 1.01.2018 r. (zł)	Powierzchnia na 31.12.2018 r. (ha)	Wartość na 31.12.2018 r. (zł)
1	2	3	4	5	6
1	Biała Wielka	57,0710	399 497,00	57,0710	399 497,00
2	Celiny	0,8800	6 160,00	0,8800	6 160,00
3	Drochlin	14,4187	100 930,90	16,0143	112 100,10
4	Gródek	4,3793	30 655,50	4,3793	30 655,50
5	Konstantynów	8,9770	62 839,00	9,3570	65 499,00
6	Lelów	45,1422	404 200,76	45,0887	424 988,26
7	Lgota Błotna	2,6600	18 620,00	2,6600	18 620,00
8	Lgota Gawronna	0,2098	1 468,60	0,2098	1 468,60
9	Mełchów	9,8390	68 873,00	9,8390	68 873,00
10	Nakło	12,8286	89 800,20	15,5173	108 621,10
11	Podlesie	85,1659	596 161,30	89,2091	624 463,70
12	Skrajniwa	6,7559	47 291,30	6,7559	47 291,30
13	Staromieście	1,7893	12 525,10	1,7893	12 525,10
14	Ślężany	9,6185	67 329,50	9,6185	67 329,50
15	Turzyn	7,7325	54 127,50	7,7325	54 127,50
16	Zbyczyce	9,3680	67 020,00	8,1693	58 629,10
	Razem	276,8357	2 027 499,66	284,2910	2 100 848,76
17	Udział we współwłasnościach	0,2252	1 576,75	0,2252	1 576,75
	Razem	277,0609	2 029 076,41	284,5162	2 102 425,51

3. Grunty oddane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej

Lp.	Nazwa jednostki	Położenie nieruch.	Opis nieruchomości	Pow. w ha	Oplata roczna za 2018 r. w zł
1	2	3	4	5	6
1	GOPS Lelów	Lelów	Lokal o pow. 114,15m ² - w budynku UG na dz.517/9, 518/1,515/24	6,02% z pow. 0,6054	288,19
2	Zespół Szkolno Przedszkolny	Lelów	dz.305/2, 304,303,302, 301/1	4,3129	zwolniony
	Razem			4,3494	288,19

4. Inne obciążenia nieruchomości

Na rzecz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Gminy Ośrodek Zdrowia w Lelowie ustanowiono prawo do bezpłatnego użytkowania z lokalu w budynku Urzędu Gminy Lelów o pow. 344, m² i lokalu nr 2 o pow. 90,35m² na dz. nr 515/24, 517/9 i 518/1.

Gminny Żłobek w Lelowie „Wesoły Maluch” wyposażono w udział w 1/2 części z nieruchomości oznaczonej jako działka nr 831/2 o pow. 0,2267 ha wraz z budynkiem Gminnego Żłobka w Lelowie.

5. Grunty oddane w użytkowanie wieczyste

Lp.	Obręb	km	Nr działki	Powierzc hnia (ha)	Wartość (zł)	Oplata roczna za 2018 r.
1	2	3	4	5	6	7
1	Lelów	3	190/3	0,0914	21 853,00	655,59
		3	190/2	0,0101		
2	Lelów	3	155	0,0194	3 864,00	115,92
3	Lelów	3	82 241/1	0,0481	9 582,00	287,46
4	Lelów	2	268/1	0,1278	25 867,00	776,01
5	Lelów	2	523/3	0,1300	24 219,00	726,57
6	Lelów	2	818/1	0,1658	30 889,00	926,67
		2	815/1			
		2	827/1			
7	Biała Wielka	2	5001	0,0851	11 029,00	330,87
8	Biała Wielka	2	5000	0,1116	14 071,00	422,13
9	Podlesie	2	1347/3	0,0770	9 841,00	295,23
10	Podlesie	2	1347/2	0,1031	13 176,00	395,28
11	Nakło	4	2298	0,4659	39 462,00	1 183,86
12	Nakło	2	976/1	0,0900	11 502,00	345,06
	Razem			1,5253	215 355,00	6 460,65

W obrębie Nakło w roku 2018 sprzedano na rzecz użytkownika wieczystego dwie działki oznaczone nr 976/1 oraz nr 2298 o łącznej powierzchni 0,5559 ha.

6. Mienie komunalne oddane w użyczenie

Lp.	Użytkownik	Sposób, cel użytkowania	Lokal m ²	Nr działki	Grunt (ha)
1	2	3	4	5	6
1	GOK Lelów	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skrajniwie	364	239	0,9628
2	OSP Nakło	Remiza OSP		974/3	0,0900
3	OSP Staromieście	Remiza OSP		243 240	1,1700
4	OSP Biała Wielka	Remiza OSP		3107	0,6600
5	OSP Podlesie	Remiza OSP		1500	0,1000
6	OSP Drochlin	Wiejski Dom Kultury	552	1200/1 1200/2	0,5740
7	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju wsi Ślężany "Bliżej Siebie"	Szkoła Podstawowa Ślężany		683/2	0,7485
8	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Podlesie „Pod strzechą”	Szkoła Podstawowa Podlesie	489- szkoła	1495/1 1495/2	0,8626
9	OSP Lelów II Zbyczyce	Remiza OSP	298	382	0,3031
10	GOK Lelów	GOK Lelów		332/2	0,3664
11	Fundacja Ekologiczna - Wychowanie i Sztuka ELEMENTARZ w Katowicach	Szkoła Podstawowa w Nakle		976/2 968/3 2775/1	0,7749
12	Gminna Biblioteka Publiczna w Lelowie	Filia Biblioteki w Podlesiu		1040	0,0600
	Razem				6,6723

7. Zestawienie gruntów mienia komunalnego wg przeznaczenia

Lp.	Wyszczególnienie	Całkowita pow. (ha)	Wartość (zł)
1	2	3	4
1	Tereny mieszkaniowe	4,3225	51 419,50
2	Tereny przemysłowe	0,5727	4 008,90
3	Inne tereny zabudowane	5,8124	40 686,80
4	Zurbanizowane tereny zabudowane	1,1011	7 707,70
5	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	2,1348	14 943,60
6	Lasy	79,9542	559 679,10
7	Grunty zadrzewione i zakrzewione	2,7420	19 194,00
8	Nieużytki	6,5258	45 680,60
9	Pastwiska trwałe	21, 7619	152 333,30
10	Grunty orne	78,8304	640 018,86
11	Sady	0,2614	1 829,80
12	Rowy	0,0618	432,60
13	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynące	0,1572	1 100,40

14	Drogi	55,9968	391 977,60
15	Łąki trwałe	24,0560	169 836,00
	Razem	284,2910	2 100 848,76

8. Budynki, budowle i lokale wchodzące w skład mienia komunalnego

Lp.	Wyszczególnienie	Powierz. w m ²	Wartość (zł)		Zmiana wartości (+) zwiększenie (-) zmniejszenie
			Stan na dzień 31.12.2017 r.	Stan na dzień 31.12.2018 r.	
I	Mieszkalne :				
1	Drochlin 73 Dom Nauczyciela (3 lokale)	132,20	47 343,01	47 343,01	
2	Ślężany 38 Lokale mieszkalne w szkole podstawowej (3 lokale)	144,70	Wartości wykazano w poz. 10.		
3	Lelów, Polna 3 (4 lokale socjalne)	122,48	148 651,46	148 651,46	
4	Lelów, ul. Partyzantów 19 (3 lokale)	128,44		2 260,43 73 085,37	+ 2 260,43 + 73 085,37
II	Pozostałe:				
5	Budynek b. weterynarii Lelów ul. Szczekocińska 39	247,01	83 196,00	83 196,00	
6	Bud. gosp. w Lelowie b. weterynarii	151,72	8 930,00 13 180,00	8 930,00 13 180,00	
7	Zespół Szkolno Przedszkolny Lelów ul. Szczekocińska 41	619,00	662 220,70	662 220,70	
8	Budynek b. szkoły podstawowej Drochlin 73	548,40	297 149,50	297 149,50	
9	Budynek szkoły podstawowej Nakło 197	248,00	911 799,32	911 799,32	
10	Budynek szkoły podstawowej Podlesie 99	489,00	525 497,94	525 497,94	
11	Budynek szkoły podstawowej Ślężany 38	552,00	548 398,50	548 398,50	
12	Budynek Żłobka w Lelowie	116,93	365 843,10	365 843,10	
13	Budynek „Gospoda „Ciulim” w Lelowie i bud gosp.	130,30	270 815,63 4 391,92	186 488,11 4 391,92	- 84 327,52
14	Budynek gimnazjum w Lelowie	1 933,00	3 056 498,23	3 056 498,23	
15	Hala sportowa Lelów	2 177,00	4 999 476,03	4 999 476,03	
16	Zaplecze stadionu w Lelowie ul. Sportowa 1		11 703,51	11 703,51	
17	Budynek GOK Lelów	1 905,00	1 940 804,41	1 940 804,41	

18	Budynek WDKiS Turzyn 68	209,00	298 246,25	298 246,25	
19	Budynek WDK Drochlin 74	570,00	16 587,83	16 587,83	
20	Budynek WDKiS Skrajniwa 50A	292,00	305 477,91	309 377,91	+ 3 900,00
21	UG Lelów ul. Szczekocińska 18	1 895,00	447 578,05	1 828 382,21	+ 1 380 804,16
22	Budynek Filii Biblioteki Podlesie		5 426,00	5 426,00	
23	Remiza OSP Biała Wielka 153		79 982,39	79 982,39	
24	Remiza OSP Nakło 199		117 108,87	117 108,87	
25	Remiza OSP Staromieście 26		100 319,72	100 319,72	
26	Remiza OSP Zbyczyce ul. Żwirkowskiego. 46	298,00	0	0	
27	Świetlica Wiejska Mełchów 13C		8 536,20	8 536,20	
28	Świetlica Wiejska Podlesie	429,37	497 601,73	497 601,73	
29	Świetlica Wiejska Lgota Błotna 50		361 635,82	361 635,82	
30	Hydrofornia Mełchów 13A		520 768,12	520 768,12	
31	Budynki b. SKR ul. Koniecpolska 9	1020,90	16 014,00	16 014,00	
32	Magazyny ul. Polna 5	356,00	7 081,84	7 081,84	
33	Bud. gosp. Skrajniwa		7 168,84	7 168,84	
34	Budynek b. Zlewni Mleka Nakło 81	86,00	12 040,00	12 040,00	
35	Targowisko „Mój Rynek” w Lelowie ul. Koniecpolska 8		2 289 346,12	2 289 346,12	
	Razem		18 986 818,95	20 362 541,39	+ 1 375 722,44

Wartość niektórych budynków:

a) zwiększyła się w wyniku:

- darowizny od Skarbu Państwa. Gmina Lelów przejęła działkę zabudowaną budynkiem mieszkalnym w Lelowie ul. Plac Partyzantów 19 o pow. 0,0314 ha,
- wykonania termomodernizacji budynku Urzędu Gminy w Lelowie,
- montażu betonowego zbiornika bezodpływowego przy świetlicy wiejskiej w Skrajniwie.

b) zmniejszyła się:

- w wyniku aktualizacji wartości zmianie uległa wartość budynku Gospody „Ciulim” w Lelowie.
- w roku 2018 dokonano rozbiórki budynku remizy OSP w Podlesiu.

9. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej

9.1. Wodociągi według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Określenie środka trwałego oraz wartości niematerialnej lub prawnej	Data nabycia	Wartość nabycia	Wartość na dzień 31.12.2017 r.	Wartość na dzień 31.12.2018 r.	Długość sieci w m.b. 31.12.2018	Długość przyłączy w m.b. 31.12.2018
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Studnia głębinowa Melchów	1983	13 873,91	13 873,91	13 873,91		
2	Studnia wiercona Nakło	1994	19 592,00	0,00	0,00		
3	Stacja wodociągowa Nakło	1995	142 023,00	166 860,73	166 860,73		
4	Sieć wodociągowa Zbuczycze	1985	202 525,59	233 985,07	233 985,07	15 387,00	3 502,00
5	Sieć wodociągowa Melchów	1987	121 048,76	157 386,68	157 386,68	2 950,00	1 169,00
6	Sieć wodociągowa Ślężany	1990	374 145,50	820 908,50	820 908,50	9 365,00	4 033,00
7	Sieć wodociągowa Lgota Gawronna	1991	105 805,66	105 805,66	105 805,66	2 759,00	933,00
8	Sieć wodociągowa Biała Wielka	1992	65 760,23	65 760,23	65 760,23	998,00	964,00
9	Sieć wodociągowa Staromieście	1995	155 124,05	155 124,05	155 124,05	2 843,00	657,00
10	Sieć wodociągowa Lgota Błotna	1994	118 538,34	118 538,34	118 538,34	3 924,00	1 341,00
11	Sieć wodociągowa Nakło	1997	542 206,00	542 206,00	542 206,00	12 330,00	5 811,00

12	Sieć wodociągowa Turzyczyn	1999	572 537,06	572 537,06	572 537,06	11 062,00	3 130,00
13	Sieć wodociągowa Skrajniwa-Konstantynów	2000	427 352,92	427 352,92	427 352,92	7 770,00	2 838,00
14	Sieć wodociągowa Podlesie – Celiny	2003	854 936,35	888 783,03	888 783,03	9 733,00	3 942,00
15	Sieć wodociągowa Drochlin – Celiny	2005	967 719,84	967 719,84	967 719,84	9 241,00	4 365,00
16	Wodociąg Nakło – Zagaj	2009	130 540,00	107 000,00	107 000,00	728,00	212,00
17	Sieć wodociągowa Drochlin - Pośłoda, Lełów - Pośłoda, Biała Wielka wraz z budynkiem hydroforni	2011	4 824 553,09	4 837 872,31	4 837 872,31	12 100,00	2 032,00
18	Sieć wodociągowa Lełów	2013 2014	388 490,00	723 933,98	723 933,98	1 210,00	414,00
19	Sieć wodociągowa Staromieście Pożernice	2016	270 446,12	270 446,12	270 446,12	1 168,50	40,22
20	Sieć wodociągowa ul. Leśna w Lełowie	2016	91 515,82	91 515,82	91 515,82	757,40	
21	Sieć wodociągowa Paulinów	2017		299 253,86	299 253,86	1 711,00	422,00
	Razem		10 388 734,24	11 566 864,11	11 566 864,11	106 157,90	35 805,22

9.2. Kanalizacja

Lp.	Określenie	Data nabycia	Wartość na dzień 31.12.2017 r.	Wartość na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
1	Oczyszczalnia ścieków Lełów	1999 2004	1 581 176,29	1 581 176,29
2	Sieć kanalizacyjna Lełów	1998 1999	1 157 505,78	1 157 505,78
3	Kanalizacja III etap Lełów – Zbyszycze	2004	1 056 485,64	1 056 485,64
4	Kanalizacja Lełów – osiedle	2004	1 542 284,10	1 542 284,10

5	Przyłącze kanalizacyjne ul. Klasztorna	29.11. 2013	4 437,90	4 437,90
	Razem		5 341 889,71	5 341 889,71

9.3. Drogi, mosty

Nr ewidencyjny drogi	długość drogi w km	powierzchnia ogółem w m ²	Obiekty mostowe		Wartość w zł na dzień 31.12.2017 r.	Wartość w zł na dzień 31.12.2018 r.
			Ilość szt.	Długość w m.		
1	2	3	4	5	6	7
689001	3,464	13676,4	2	11,9	1 727 285,27	1 727 285,27
689002	2,755	10632,1	5	34,5	1 334 612,27	1 334 612,27
689003	1,639	8078,3	3	38,5	166 058,37	166 058,37
689004	2,300	10120,0	2	11,9	1 228 328,47	1 228 328,47
689005	0,935	4210,2	0	0,0	89 842,88	89 842,88
689006	1,418	4537,6	0	0,0	0,00	558 824,85
689007	3,289	12058,7	4	35,6	1 404 463,26	1 404 463,26
689008	1,298	4064,4	3	21,9	0,00	0,00
689009	3,186	12849,4	5	36,5	1 510 753,89	1 510 753,89
689010	1,897	6263,6	0	0,0	640 649,34	640 649,34
689011	9,420	41573,3	5	54,2	285 255,50	2 104 344,47
689012	3,631	17200,6	3	24,7	1 872 410,85	1 872 410,85
689013	2,803	7406,5	4	42,3	1 329 571,59	1 329 571,59
689014	4,378	13704,0	0	0,0	793 442,77	793 442,77
689015	5,907	21002,6	0	0,0	0,00	0,00
698016	3,378	10809,6	1	12,5	0,00	0,00
698017	2,999	2090,9	1	8,5	763 575,36	763 575,36
689018	3,021	12852,6	0	0,0	223 081,47	223 081,47
689019	1,974	6282,5	1	6,2	0,00	0,00
689020	3,579	15147,6	0	0,0	21 916,14	21 916,14
689021	2,186	6608,0	1	7,9	184 387,73	184 387,73
689022	3,584	12524,4	0	0,0	369 258,43	369 258,43
689023	0,616	3092,5	0	0,0	225 923,22	225 923,22
689024	1,249	4244,0	0	0,0	201 632,18	201 632,18
689025	1,308	4185,6	0	0,0	0,00	0,00
689026	1,859	7916,6	0	0,0	238 162,00	238 162,00
689027	2,638	8786,2	1	6,8	496 139,98	496 139,98
689028	0,622	1990,4	0	0,0	0,00	0,00
689029	2,465	6902,0	1	6,5	0,00	0,00
689030	2,761	17570,0	0	0,0	1 638 198,47	1 638 198,47
689031	1,898	5694,0	1	3,8	0,00	0,00
689032	0,829	2471,8	0	0,0	0,00	0,00
689033	5,531	15486,8	1	6,0	0,00	0,00
689034	3,292	11522,0	0	0,0	0,00	0,00
689035	0,815	2445,0	0	0,0	0,00	0,00
689036	1,879	5637,0	0	0,0	243 743,80	243 743,80
689037	1,461	4383,0	1	9,2	0,00	0,00
689038	0,560	1792,0	0	0,0	0,00	0,00
689039	1,770	5404,2	0	0,0	276 709,80	276 709,80
689040	4,359	14017,2	1	6,4	170 736,90	170 736,90

689041a	0,120	648,0	0	0,0	0,00	0,00
689041b	0,123	738,0	0	0,0	0,00	0,00
698041c	0,215	1336,4	0	0,0	0,00	0,00
689041d	0,310	1612,0	0	0,0	148 139,91	148 139,91
689041e	0,217	1150,1	0	0,0	48 928,80	48 928,80
689041f	0,146	817,6	0	0,0	0,00	0,00
689041g	0,305	1278,4	0	0,0	37 871,12	37 871,12
689041h	0,189	660,8	0	0,0	0,00	0,00
68901i	0,390	1496,0	0	0,0	0,00	0,00
689042S	0,584	2126,5	0	0,0	0,00	348 648,00
689043S	0,190	900,0	0	0,0	0,00	113 430,00
689044S	0,403	1537,0	0	0,0	0,00	225 069,00
689045S	0,515	1472,0	0	0,0	57 280,85	364 735,85
689046S	0,356	1230,0	0	0,0	0,00	404 534,86
RAZEM drogi gminne	108,921	3945511,5	46	385,8	17 728 360,62	21 505 411,30
wewnętrzna Nakło	1,085	3 250			587 857,32	587 857,32
wewnętrzna przy GOK w Lelowie	0,085	255			20 179,68	20 179,68
zatoka parkingowa					41 269,90	41 269,90
wewnętrzna Lgota Gawronna	0,35	3,5			399 339,44	399 339,44
zatoka parkingowa					43 631,82	43 631,82
chodnik w Lelowie					26 076,00	26 076,00
chodnik z kostki brukowej przy SP Ślężany					5 338,00	5 338,00
nakładka z koski brukowej przy SP w Ślężanach					16 082,44	16 082,44
Droga i ciągi piesze wraz z odwodnieniem na osiedlu przy ul. Sportowej					553 068,87	553 068,87
Droga w Nakle tzw. „Kąty”	0,39	1192			247 059,06	247 059,06
Droga na Starej Wsi w Ślężanach	0,05	178			54 201,08	54 201,08
Ul. Klasztorna	0,119					51 648,17
Ul. Plac Partyzantów		1090				76 838,39
Droga tzw. „Kąty” m. Turzyn	0,300					24 600,00
Ul. Sukiennicka	0,070	165				31 037,03
Droga do Ślężaka w m. Drochlin	0,380					384 364,20

Droga dojazdowa kol. Pożernica w Staromieściu	0,398				174 489,21
Drogi wewnętrzne razem				1 994 103,61	2 737 080,41
Łączna wartość dróg i mostów				19 722 464,23	24 242 491,91

Wartość dróg wrosła w porównaniu do ubiegłego roku na łączną kwotę 4 520 027,68 zł, w wyniku przebudowy dróg: w Staromieściu – 174 489,21 zł, w Drochlinie – 384 364,20 zł, w Ślęzanach – 558 824,85 zł, w Białej Wielkiej – 1 819 088,97 zł, w Lelowie – 1 558 660,45 zł i w Turzynie – 24 600,00 zł.

9.4. Oświetlenie uliczne

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2017r.	Wartość na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4
1	Oświetlenie uliczne osiedle Lelów	29 219,30	29 219,30
2	Oświetlenie uliczne ul. Leśna w Lelowie	10 950,24	10 950,24
3	Lampa oświetl. Staromieście skrzyżowanie	19 746,92	19 746,92
4	Oświetlenie uliczne Podlesie – Kolonia	17 192,71	17 192,71
5	Oświetlenie uliczne w Nakle	13 776,00	13 776,00
6	Oświetlenie uliczne w Melchowie	10 834,04	10 834,04
7	Oświetlenie uliczne w Celinach	7 213,95	7 213,95
8	Oświetlenie uliczne na kolonii Gaiska w Staromieściu	15 428,33	15 428,33
9	Oświetlenie uliczne Turzyn – Pniaki	15 151,50	15 151,50
10	Oświetlenie na terenie Gminy Lelów po modernizacji w ramach programu Priorytetowego NFOŚiGW	1 414 394,29	1 414 394,29
11	Oświetlenie uliczne w Drochlinie	21 981,76	21 981,76
12	Oświetlenie uliczne ul. Góreckiej w Lelowie	11 816,58	11 816,58
13	Oświetlenie uliczne w Staromieściu	14 942,04	14 942,04
14	Oświetlenie uliczne na kolonii Bysów w m. Ślęzany	21 503,94	21 503,94
15	Oświetlenie uliczne ul. Łąkowej w Lelowie	33 317,05	33 317,05
16	Oświetlenie uliczne na terenie Sołectwa Nakło w kierunku Zawadka	4 314,24	4 314,24
17	Oświetlenie uliczne na terenie Sołectwa Turzyn	9 421,41	9 421,41
18	Oświetlenie na ul. Źródlanej w Lelowie	7 827,63	7 827,63
19	Lampa Solarna przy przystanku w Lgocie Błotnej	9 398,05	9 398,05
20	Oświetlenie uliczne na Ostrowie w m. Drochlin	15 286,33	15 286,33
21	Lampa oświetlenia obok posesji Pani Kępska Marianna w m. Drochlin	500,20	500,20
22	Oświetlenie uliczne od DK-46 do kościoła w Nakle	22 025,00	22 025,00
23	Oświetlenie uliczne na Starej Wsi w Ślęzanach	8 925,00	8 925,00
24	Oświetlenie drogi na kolonii Zabrodzie w Staromieściu	8 967,53	8 967,53
25	Oświetlenie uliczne na terenie sołectwa Lgota Gawronna	9 430,93	9 430,93
26	Oświetlenie uliczne w m. Drochlin		5 815,46
27	Oświetlenie drogi na kolonii Borowiec w Staromieściu		21 004,87
28	Oświetlenie drogi na Siekierę w Ślęzanach		14 650,27
29	Oświetlenie przy wspólnocie w Nakle		5 444,11
30	Oświetlenie uliczne przy drodze powiatowej od Zbyszyc		21 000,00
31	Oświetlenie uliczne przy szkole w Podlesiu		26 000,00
32	Oświetlenie uliczne przy ul. Sportowej		5 000,00
	Razem	1 753 564,97	1 852 479,68

Wartość oświetlenia w porównaniu do ubiegłego roku wzrosła o 98 914,71 zł , co jest efektem dobudowy oświetlenia w miejscowościach: Lelów – 5 000,00 zł, Staromieście – 21 004,87 zł, Drochlin 5 815,46 zł, Nakło – 5 444,11 zł, Ślężany – 14 650,27 zł, Biała Wielka – 21 000,00 zł, Podlesie – 26 000,00 zł.

9.5. Pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej

L.p.	Wyszczególnienie środka trwałego	Wartość [zł]
1	2	3
1	place zabaw, siłownie, ścieżki rowerowe	858 707,65
2	boiska, stadion sportowy	1 512 192,47
3	studnie, szamba, ogrodzenia	141 378,19
4	linie telekomunikacyjne	430 109,97
5	kanalizacja deszczowa	677 749,86
6	zestaw hydroforowy	32 734,04
	Razem	3 652 872,18

10. Maszyny, urządzenia, wyposażenie, środki transportu

Lp.	Wyszczególnienie środka trwałego	Wartość [zł]
1	2	3
1	Kotły i maszyny energetyczne, w tym:	68 780,69
	kotły grzewcze	57 730,09
	zespoły prądotwórcze	11 050,60
2	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania, w tym:	343 686,20
	Pompy	37 706,93
	zespoły komputerowe	305 979,27
3	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne, w tym:	26 506,28
	maszyny do robót budowlanych	5 856,00
	maszyny do robót porządkowych	20 650,28
4	Urządzenia techniczne, w tym:	79 877,64
	urządzenia do telefonii	69 790,44
	Urządzenia alarmowe	10 087,20
	Środki transportu, w tym:	1 477 296,33
	pojazdy strażackie	680 914,05
5	pojazdy do robót porządkowych	92 744,28
	wózek do transportu osób niepełnosprawnych	5 000,00
	samochody osobowe do przewozu uczniów,	698 638,00
6	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, w tym:	285 456,00
	Sprzęt biurowy, sprzęt AGD	154 725,93
	szafa do suszenia odzieży roboczej, „blaszak”	8 549,95

	stroje ludowe, diorama	63 559,07
	sprzęt sportowy	31 621,05
	narzędzia hydrauliczne	27 000,00
	Razem	2 281 603,14

11. Zbiorcze zestawienie wartości składników majątkowych (umarzanych stopniowo) na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2017 r. (zł)	Wartość na dzień 31.12.2018 r. (zł)
1	Wartość gruntów i udziałów w gruntach	2 029 076,41	2 102 425,51
2	Wartość budynków	18 986 818,95	20 362 541,39
3	Wartość wodociągów	11 566 864,11	11 566 864,11
4	Wartość kanalizacji	5 341 889,71	5 341 889,71
5	Wartość dróg, mostów, przystanków	19 722 464,23	24 242 491,91
		34 028,77	47 630,17
6	Wartość oświetlenia ulicznego	1 753 564,97	1 852 479,68
7	Pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej,	3 262 745,88	3 652 872,18
8	Urządzenia, maszyny, wyposażenie i środki transportu	2 351 660,44	2 281 603,14
	Razem	65 049 113,47	71 450 797,80

12. Wyposażenie, przyrządy, urządzenia amortyzowane jednorazowo (100%) w momencie oddania do użytkowania.

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość na dzień 31.12.2017 r. (zł)	Wartość na dzień 31.12.2018 r. (zł)
1	2	3	4
1	Urząd Gminy Lelów	624 574,93	748 200,73
2	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelowie	86 607,48	91 209,81
3	Zespół Szkolno Przedszkolny	705 603,30	821 860,07
4	Gminny Żłobek „Wesoły Maluch” w Lelowie	16 620,02	16 620,02
	Razem	1 433 405,73	1 677 890,63

13. Inne niż własność prawa majątkowe, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach

Ograniczone prawa rzeczowe

Lp.	Tytuł prawny	Wartość na dzień 31.12.2017 r. (zł)	Wartość na dzień 31.12.2018 r. (zł)
1	2	3	4
1.	Hipoteka na nieruchomościach	30 262,60	144 954,40

1.1.	Wpisy hipoteczne dotyczące osób prawnych	28 426,30	143 118,10
1.2.	Wpisy hipoteczne dotyczące osób fizycznych	1 836,30	1 836,30

Gminie Lelów nie przysługują wierzytelności ani też inne udziały w spółkach bądź akcjach.

14. Dane o przysługujących Gminie Lelów praw do posiadania

Gmina Lelów jest posiadaczem nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym: dwunastu działek rolnych (łąki) w obrębie Ślężany, posiada w użyczeniu od osób fizycznych część działki 619/14 w Staromieściu i część działki nr 67/2 w Drochlinie.

Dzierżawa i użytkowanie od innych podmiotów:

Gmina posiada od Samorządu Województwa Śląskiego – Śląskiego Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach w użytkowaniu grunt o pow. 0,4 m² pokryty wodą Skarbu Państwa położony w Lelowie działka nr 6.2-4-7 na cele: - przejście linią optotelekomunikacyjną pod dnem rzeki Białka Lelowska km 13+550 w ramach realizacji zadania „Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E-region częstochowski na terenie Gminy Lelów. Ponadto Gmina dzierżawi grunt o pow. 16,5m² pod przystankiem w Skrajniwie.

15. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w zakresie przysługujących Gminie praw własności i innych praw majątkowych w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 r.

Zmiany w obrocie gruntami

Lp.	Obręb	Razem na dzień 31.12.2017 r. (ha)	Zwiększenie (ha)	Zmniejszenie (ha)	Łącznie na dzień 31.12.2018 r. (ha)	w tym uż. wieczyste (ha)	Wartość na dzień 31.12.2018 r. (zł)
1	2	3	4	5	7	6	8
1	Biała Wielka	57,0710			57,0710	0,1964	399 497,00
2	Celiny	0,8800			0,8800		6 160,00
3	Drochlin	14,4187	2,8584	1,2628	16,0143		112 100,10
3a	Drochlin - udziały	0,2252			0,2252		1 576,75
4	Gródek	4,3793			4,3793		30 655,50
5	Konstantynów	8,9770	0,3800		9,3570		65 499,00
6	Lelów	45,1422	0,0314	0,0849	45,0887	0,5926	424 988,26
7	Lgota Błotna	0,2098			0,2098		1 468,60
8	Lgota Gawronna	2,6600			2,6600		18 620,00
9	Mełchów	9,8390			9,8390		68 873,00
10	Nakło	12,8286	3,4004	0,7117	15,5173		108 621,10
11	Podlesie	85,1659	4,0432		89,2091	0,1801	624 463,70
12	Skrajniwa	6,7559			6,7559		47 291,30
13	Staromieście	1,7893			1,7893		12 525,10
14	Ślężany	9,6185			9,6185		67 329,50
15	Turzyn	7,7325			7,7325		54 127,50
16	Zbyczyce	9,3680	0,2413	1,4400	8,1693		58 629,10
	Razem	277,0609	10,9547	3,4994	284,5162	0,9691	2 102 425,51

W okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 r.

- sprzedano 4 działki o łącznej pow. 2,9435 ha

- w obrębie Nakło sprzedano na rzecz użytkownika wieczystego dwie działki o łącznej pow. 0,5559 ha;
- Gmina Lelów nabyła na własność w drodze komunalizacji grunty o łącznej pow. 10,9201 ha (27 działek);
- Gmina Lelów przyjęła darowiznę od Skarbu Państwa, działkę zabudowaną budynkiem mieszkalnym o pow. 0,0314 ha położoną w Lelowie przy ul. Plac Partyzantów 19;
- w wyniku podziału działki nr 1500 w Podlesiu zwiększyła się pow. działki o 0,0032 ha.

16. Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.

Dochody uzyskane z mienia komunalnego

Lp.	Wyszczególnienie	Dochód (zł)	
		2017 r.	2018 r.
1	2	3	4
1	Sprzedaż	313 773,21	254 030,90
2	Oddanie w użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd	6 740,25	6 748,84
3	Dzierżawy	7 581,58	7 798,66
4	Najmy lokali użytkowych	110 088,40	132 177,44
5	Najem lokali mieszkalnych	19 070,31	23 544,07
	Ogółem:	457 253,75	424 299,91

Inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego.

Przewiduje się dalsze nabywanie nieruchomości od Skarbu Państwa w wyniku ich komunalizacji. Gmina dokona analizy zasadności posiadania gruntów rolnych, przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Planuje się sprzedaż trzech lokali mieszkalnych w Domu Nauczyciela w Drochlinie oraz dalszą sprzedaż gruntów stanowiących własność gminy.

IX. Transport publiczny.

Gmina nie utworzyła jednostki zajmującej się transportem publicznym. Zgodnie z obowiązującą uchwałą Nr XXVIII/194/2012 Rady Gminy Lelów z dnia 27 września 2012 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie gminy Lelów oraz warunków i zasad korzystania z nich (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2012 r. poz. 5241) umożliwi operatorom publicznego transportu zbiorowego oraz wszystkim przedsiębiorcom uprawnionym do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób, korzystanie z 17 przystanków komunikacyjnych na terenie gminy, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina. Wykaz tych przystanków z ich wartością księgową ilustruje poniższa tabela.

Lp.	Miejscowość	Bliższe określenie	Wartość na dzień 31.12.2017r.	Wartość na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
1	Biała Wielka	k. sklepu		
2	Drochlin	Kopanina		
3	Drochlin	w centrum wsi		
4	Drochlin	Postoda		
5	Nakło	w centrum wsi		13 601,40

6	Staromieście	na krzyżówce		
7	Lelów	Zbyczyce		
8	Lgota Błotna	na krzyżówce		
9	Podlesie	w centrum wsi		
10	Celiny	w centrum wsi		
11	Ślężany	Bysów		
12	Ślężany	przy szkole		
13	Skrajniwa	koło sklepu		
14	Skrajniwa	w centrum wsi		
15	Paulinów	w centrum wsi	25 259,09	25 259,09
16	Staromieście	Borowiec	4 449,65	4 449,65
17	Turzyn	w centrum wsi	4 320,03	4 320,03
Razem			34 028,77	47 630,17

Wartość przystanków wzrosła w porównaniu do ubiegłego roku o wartość 13 601,40 zł wskutek wykonania remontu przystanku w Nakle. W związku ze zmianą organizacji dowozów do szkół i potrzeba zmiany organizacji transportu publicznego w roku 2019 zajdzie potrzeba zwiększenia liczby przystanków.

X. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Na początku 2018 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował 13 mieszkań w 4 budynkach, z czego 9 mieszkań to mieszkania komunalne, natomiast 4 pozostałe to mieszkania socjalne.

W skład Zasobu wchodzi:

- 4 mieszkania socjalne w budynku w Lelowie przy ul. Polnej 3 o łącznej powierzchni mieszkań 113,81 m²,
- 3 mieszkania w budynku mieszkalnym w Lelowie przy, ul. Pl. Partyzantów 19 – o łącznej powierzchni mieszkań 128,44 m²,
- 3 mieszkania w 4 mieszkaniowym Domu Nauczyciela w Drochlinie 73 – o łącznej powierzchni mieszkań należących do Gminy wynoszącej 132,20 m²,
- 3 mieszkania w budynku Szkoły Podstawowej w Ślężanach 38 – łączna powierzchnia mieszkań w tym budynku stanowi 144,76 m².

Zatem łączna powierzchnia mieszkań wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy wynosi 519,21 m².

W ciągu roku 2018 nie nastąpiła zmiana ilości mieszkań. Jedynie w ciągu roku uregulowany został stan prawny budynku w Lelowie przy ul. Partyzantów 19. Ostatecznie wszystkie mieszkania posiadają uregulowany stan prawny. Wszystkie mieszkania zamieszkałe, za wyjątkiem jednego lokalu w Lelowie przy ul. Partyzantów o pow. 33,84 m², który jest niezamieszkały ze względu na jego zły stan techniczny

W 2018 r. nie oddano do użytkowania żadnych nowych mieszkań.. Urząd Gminy prowadzi rejestr osób oczekujących na mieszkania. W Rejestrze tym dwie osoby oczekują na najem lokalu socjalnego. Gmina nie posiada więcej lokali, którymi mogłaby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe jej mieszkańców.

Na dzień 1 stycznia 2018 r. zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 184,95 zł, a zaległości te dotyczyły 1 mieszkania socjalnego. Należność została uregulowana na początku 2019 r.

W 2018 r. nie dokonywano remontów mieszkań.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wszystkie mieszkania były podłączone do publicznej sieci wodociągowej i wyposażone jest w centralne ogrzewanie własnych przydomowych kotłowni, 7 (w tym 4 socjalne) miały dostęp do publicznej sieci kanalizacyjnej.

W 2018 r. nie dokonano sprzedaży mieszkań, znajdujących się w zasobie gminy.

XI. Finanse gminy

1. Dochody budżetu Gminy w 2018 r.

Budżet Gminy przyjęty uchwałą Nr XXXIX/341/2017 Rady Gminy Lelów z dnia 28 grudnia 2017 r. zakładał osiągnięcie dochodów w kwocie 24 590 798,50 zł. W ciągu roku zwiększono plan dochodów do kwoty 25 260 209,04 zł.

Realizując budżet Gmina uzyskała dochody w kwocie 24 934 061,94 zł (100%) na co się składały dochody z działań:

- rolnictwo i łowiectwo (dochody z dzierżawy obwodów łowieckich, dotacja z przeznaczeniem na zwrot podatku akcyzowego, dochody ze sprzedaży nieruchomości rolnych) kwota 365 143,29 zł, co stanowi 1,42% ogółu dochodów,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (dochody ze sprzedaży wody) kwota 571 429,46 zł, (2,3%),
- handel (zwrot za zużytą energię na targowisku) kwota 1318,41 zł (0,01%),
- transport i łączność (dotacja do usuwania klęsk żywiołowych) kwota 3 713 938,63 zł (14,9%),
- gospodarka mieszkaniowa (dochody z czynszów najmu, opłaty za użytkowanie wieczyste, dochody ze sprzedaży nieruchomości przeznaczonych na cele budowlane) – kwota 325 370,41 zł (1,3%),
- działalność usługowa (dotacja na realizację zadań – utrzymanie miejsc pamięci narodowej, dochody z wynajmu samochodów) - kwota 19 323,91 zł (0,08%),
- administracja publiczna (dotacja celowa na realizację zadań zleconych, dochody z najmu lokali w urzędzie, dochody z utraconego wadium, dotacja celowa do zadania termomodernizacji urzędu gminy) – kwota 726 256,12 (2,91%),
- urzędy naczelnych organów władzy (dotacja na realizację zadań zleconych) – kwota 73 592,31 zł (0,3%),
- obrona narodowa (dotacja na szkolenie obronne) – kwota 200,00 zł ,
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (dotacja w ramach funduszu pomocy pokrzywdzonych oraz pomocy postpenitencjarnej – fundusz sprawiedliwości) - kwota 33 234,30 zł (0,13%),
- dochody od osób prawnych, fizycznych - kwota 4 587 538,26 zł (18,4%), na co się składały dochody z podatków i opłat z tytułu:
  - podatku od nieruchomości – kwota 1 045 430,93 zł,
  - podatku rolnego – kwota 696 882,42 zł,
  - podatku leśnego - kwota 99 640,85 zł,
  - podatku od środków transportowych - kwota 108 508,51 zł,
  - odsetek od nieterminowych wpłat podatków – kwota 2 653,84 zł,
  - wpływy z podatków od spadków i darowizn – kwota 18 822,00 zł,
  - wpływy z tytułu kosztów upomnień - kwota 6 862,60 zł,

- wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych - kwota 104 605,00 zł,
- wpływy z opłaty targowej – kwota 79 312,00 zł,
- wpływy z opłaty skarbowej – kwota 19 333,00 zł,
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej – kwota 6 479,15 zł,
- wpływy z opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – kwota 86 075,71 zł,
- wpływy z opłaty adiacenckiej – kwota 35 034,20 zł,
- wpływy z opłat za zajęcie pasa drogowego - kwota 26 743,70 zł,
- udziały w wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych - kwota 2 243 501,00 zł
- udziały w wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – kwota 5 496,36 zł.
- różne rozliczenia - kwota 7 444 387,67 zł, z tego:
  - subwencja oświatowa – kwota 3 979 283,00 zł,
  - subwencja ogólna – kwota 3 369 908,00 zł,
  - subwencja równoważąca – kwota 4 416,00 zł,
  - dotacja celowa z tytułu realizacji wydatków funduszu sołeckiego – kwota 88 625,05 zł,
  - dotacja celowa na realizację zadań celowych – kwota 2 155,62 zł,
- oświata i wychowanie – kwota 478 062,99 zł, z tego:
  - (wpływy z opłat za przedszkole wraz z dotacją celową na wychowanie przedszkolne – kwota 118 484,41 zł,
  - dotacja z programu „Bezpieczna+” - kwota 9 635,00 zł,
  - dotacja celowa do oddziałów przedszkolnych – kwota 61 650,00 zł,
  - wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia - kwota 191 190,87 zł,
  - dotacja celowa na podręczniki i wyposażenie szkół – kwota 43 438,60 zł,
  - dotacja na realizację programu „Nowoczesna szkoła w gminie Lelów” - kwota 51 631,50 zł,
  - pozostałe wpływy - kwota 2 032,61 zł,
- ochrona zdrowia (dotacja celowa na świetlicę środowisk. w Lelowie - kwota 11 600,00 zł (0,05 %),
- pomoc społeczna – kwota 498 555,35 zł, (2%) na co się składały: zasiłki okresowe, stałe, pomoc w naturze, dodatki mieszkaniowe, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze)
- edukacyjna opieka wychowawcza (dotacja państwa na pomoc materialną dla uczniów) – kwota 39 212,14 zł (0,16%),
- Rodzina – kwota 5 125 296,55 zł (20,56%) (dotacja państwa na wypłatę świadczeń 500+, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, realizacja programu „Dobry start”, dotacja do programu „Maluch+”, wpływy z opłat za żłobek),
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska (wpływy za odbiór nieczystości płynnych, opłat za odbiór odpadów, dofinansowanie do zbiórki azbestu, dofinansowanie zadania pn. Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym w Lelowie”, dotacja celowa na inicjatywy lokalne) – kwota 848 464,38 zł (3,4%),
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (dochody z wynajmu pom.) kwota 3 288,54 zł (0,01%),
- kultura fizyczna (czynsz z tytułu wynajmu pomieszczeń hali sportowej i stadionu, dotacja celowa na realizację zadania „Umiem pływać” – kwota 76 849,12 zł (0,31%)

2. Wydatki budżetu Gminy w roku 2018

Przyjęty uchwałą Nr XXXIX/341/2017 Rady Gminy Lelów w dniu 28 grudnia 2017 budżet Gminy Lelów na rok 2018 zakładał wydatki Gminy w wysokości: 24 899 899,30 zł. W ciągu roku dokonano zmiany wysokości wydatków i ostatecznie planowane wydatki wynosiły 25 569 309,84 zł.

W roku 2018 Gmina Lelów poniosła wydatki na realizację zadań publicznych w kwocie 24 947 095,58 zł (100%).

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

- oświata i wychowanie – kwota 5 949 177,24 zł. (23,85%),
- transport i łączność - kwota 4 774 500,11 zł , (19,14%),
- w dziale „rodzina” - kwota 5 264 445,92 zł, (21,10 %),
- administrację publiczną - kwota 3 740 002,70 zł, (14,99%),
- gospodarkę komunalna i ochronę środowiska - kwota 1 317 956,59 zł, (5,28%),
- pomoc społeczną - kwota 1 143 564,80 zł. (4,58%),
- kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego - kwota 678 524,24 zł. (2,72%)
- dostarczanie wody - kwota 523 844,33 zł. (2,10 %),
- rolnictwo i łowiectwo – kwota 375 825,64 zł. (1,51 %),
- handel – kwota 23 521,85 zł. (0,09%),
- gospodarka mieszkaniowa – kwota 137 094,00 zł. (0,55%),
- działalność usługowa - kwota 16 365,24 zł. (0,07%),
- urzędy naczelných organów władzy państwowej oraz obrona narodowa - kwota 73 792,31 zł. (0,29%),
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - kwota 239 689,11 zł. 0,96%),
- obsługa długu publicznego - kwota 294 610,30 zł. (1,18%),
- ochrona zdrowia - kwota 81 651, 97 zł. (0,33%),
- edukacyjna opieka wychowawcza – kwota 118 550,35 zł. (0,48%),
- kultura fizyczna - kwota 193 978,88 zł. (0,78%),

2.1. Analiza wydatków na transport i łączność

Na bieżące utrzymanie dróg poniesiono nakłady
w kwocie,
z czego na:

180 453,04

- opłaty za zajęcie pasa drogowego	13 611,07
- zakup znaków drogowych i tablic kierunkowych	3 907,47
- zakup worków na śmieci do sprzątnięcia ulic, placów i dróg	385,50
- zakup wiaty przystankowej Nakło	4 514,96
- zakup rur na przepusty	3 255,20
- zakup akumulatorów do oświetlenia ulicznego lamp solarnych	2 108,84
- koszenie (zakup benzyny, części do kosiarki, wykaszarki), zakup trawy	1 683,89
- malowanie przystanku w Nakle	492,01

- zimowe utrzymanie dróg	32 423,10
- wznowienie punktów granicznych działek dróg w m.Podlesie	4 500,00
- wykonanie studzienki na ul. Pl. Partyzantów w Lelowie	1 999,09
- przegląd dróg i mostów gminnych	4 900,00
- dostawa kruszywa, niwelacja dróg, rozpychanie frezu inne	93 070,51
- modernizacja przystanku autobusowego w Nakle	13 601,40

2.2. Wydatki na remont dróg gminnych 171 094,81

- remont dróg gminnych na terenie sołectwa Gródek	7 773,89
- remont dróg gminnych na terenie sołectwa Paulinów	3 845,50
- powierzchniowe utwalenie Kąty w m. Turzyn	24 600,00
- remont ul. Sukiennickiej w Lelowie	30 037,03
- wymiana nakładki asfaltowej ul. Plac Partyzantów (strona południowa)	74 838,39
- remont chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 1096 S w Podlesiu (dotacja)	30 000,00

2.3. Analiza wydatków związanych z przebudową dróg

Ogółem poniesione nakłady

z czego na:	4 422 952,26
- przebudowę drogi gminnej nr 689008 S w m. Ślężany	10 000,00
- przebudowę drogi dojazdowej do pól nr 689020 S w Podlesiu	6 000,00
- przebudowę ul. Klasztornej w Lelowie	51 648,17
- przebudowę dróg i ciągów pieszych Sportowa w Lelowie - część II	10 500,00
- przebudowę dróg i ciągów pieszych przy ul. Sportowej w Lelowie	1 399 136,86
- przebudowę dróg w centrum miejscowości Drochlin	23 900,00
- przebudowę drogi dojazdowej do pól w kol. Pożernice w Staromieściu	174 489,21
- przebudowę drogi gm.nr 689011 S do Bogumiłka 8+580 do 9+420	603 967,57
- przebudowę drogi gm.nr 689006 S Szubienica w m. Ślężany	558 824,85
- przebudowę drogi dojazdowej "do Ślężaka" w Drochlinie 0+000 0+380	377 364,20
- przebudowę drogi gm.nr 689011 S - Wojewódze	1 207 121,40

3. Zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów

Kredyty i pożyczki są niezwykle ważnym instrumentem finansowym stymulującym rozwój gminy. Wysokość zadłużenia jest ograniczana wskaźnikami odnoszącymi się do wykonanych dochodów. Przepisem art. 243 ustawy o finansach publicznych wprowadza pojęcie „Indywidualnego wskaźnika zadłużenia” stanowiąc, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych emitowanych,

potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, obliczoną według określonego wzoru.

Poniżej przedstawia się kwoty zadłużenia Gminy w latach 2013 -2018 z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów wraz z podaniem wskaźnika zadłużenia w stosunku do wykonanych dochodów.

Rok	Kwota	Wskaźnik zadłużenia w stosunku do wykonanych dochodów (%)
2013	8 551 869,50	38,89
2014	8 491 709,91	40,70
2015	10 148 630,22	53,32
2016	9 435 223,90	47,64
2017	9 172 263,52	42,95
2018	9 303 992,04	37,31

XII. Wsparcie działań promocyjnych Gminy Lelów funduszami europejskimi w 2018 roku

1. „Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym w Lelowie”

Gmina Lelów uzyskała dofinansowanie projektu pt. „Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym w Lelowie” na operację w zakresie objętego Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze”. 6.04.2018 r. W roku 2018 prace zakończono i teren nad zbiornikiem wodnym oddano do użytku. Celem projektu było zagospodarowanie terenu oraz ukształtowanie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej nad zbiornikiem wodnym znajdującym się w Lelowie. Inwestycja objęła stworzenie ciągu pieszo-rowerowego, plażę, plac zabaw oraz małą architekturę. Projekt wpisuje się w cele Gminy Lelów, która realizuje je m.in. poprzez działalność w zakresie budowy, przebudowy, urządzania ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, turystycznej, sportowej oraz działalność w zakresie wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnej, a także wspieranie rozwoju obszarów wiejskich.

Wartość projektu – 315 198,00 zł

Wkład Funduszy Europejskich – 195 500,00 zł

Czas realizacji projektu: od 4 października 2017 r. do 2 września 2018 r.

2. Piknik rybny

Zawody wędkarskie, zawody o puchar Wójta Gminy Lelów w Rodzinnym Spływie Pontonowym oraz pokaz kulinarny z karpem w roli głównej prowadzony przez Pana Roberta Trzaskę – jednego z najbardziej doświadczonych kucharzy livecookingu - to główne atrakcje na Pikniku Rybnego. Impreza promująca rybactwo na terenie gminy Lelów odbyła się w niedzielę 2 września nad zbiornikiem wodnym w Lelowie. Były animacje dla dzieci, koncert Młodzieżowej Orkiestry Dętej działającej przy GOK-u w Lelowie oraz Zespołu Folklorystycznego Ziemi Lelowskiej. Gwiazdą pikniku

był Krzysztof Hanke – lider śląskiego Kabaretu RAK. Stoisko promocyjne RLGD „Jurajska Ryba” oferowało uczestnikom pikniku, ulotki, plakaty, foldery na temat funkcjonowania i nowych działań w RLGD. Piknik rybny był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego "Rybacko i Morze" 2014-2020.

3. „Nowoczesna szkoła w Gminie Lelów”

Gmina Lelów realizowała w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lelowie projekt o nazwie „Nowoczesna szkoła w Gminie Lelów”. Celem projektu było podniesienie wiedzy i umiejętności uczniów, wyrównanie szans edukacyjnych oraz zmniejszenie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w porównaniu do najlepszych w skali regionu. Doskonalenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych nauczycieli. W ramach projektu zostały zakupione pomoce dydaktyczne oraz sprzęt TIK (laptopy z oprogramowaniem, drukarka, odtwarzacz CD), przeprowadzone szkolenia nauczycieli doskonalące kwalifikacje i kompetencje zawodowe, a także zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze skierowane do uczniów słabszych mających problemy z opanowaniem wiedzy, jak i dla uczniów szczególnie uzdolnionych, niemających możliwości rozwijania swoich umiejętności prywatnie. Grupę docelową stanowili uczniowie i nauczyciele z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Lelowie uczący się i mieszkający na terenie województwa śląskiego gminy wiejskiej Lelów. Projekt obejmował 84 dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Lelowie oraz 12 nauczycieli tej szkoły. Każdy z uczestników projektu miał możliwość uczestnictwa w kilku rodzajach zajęć w zależności od zdiagnozowanych potrzeb edukacyjnych. Dodatkowo Zespół Szkolno-Przedszkolny został wyposażony w sprzęt TIK oraz pomoce dydaktyczne, które będą służyć szkole oraz uczniom również po zakończonym projekcie.

Wartość projektu –278 879,98 zł

Wkład Funduszy Europejskich - 237 047,98 zł

Czas realizacji projektu – październik 2016 – marzec 2018.

4. Program Powszechnej Nauki Pływania „Umiem pływać”

Uczniowie z gminy Lelów, jako jedne z nielicznych w województwie śląskim biorą udział w ostatnich latach w Programie Powszechnej Nauki Pływania „Umiem Pływać”. Ministerstwo Sportu i Turystyki przyznało dofinansowanie ze środków Funduszu Zajęć Sportowych na realizację zajęć sportowych dla uczniów ukierunkowanych na upowszechnianie nauki pływania. Grupę docelową stanowili uczniowie klas II szkół podstawowych szkół z terenu gminy Lelów. Pływanie jest jedną z najlepszych form rozwoju dla młodych organizmów, dlatego Gmina Lelów postanowiła dać możliwość tego

rozwoju bardzo licznej grupie dzieci. Projekt "Umiem pływać" ma być przyjemny, ale przede wszystkim pożyteczny. Ma sprawiać dużo radości, bawić, a jednocześnie rozwijać ciało i ducha dziecka. Ważnym aspektem jest również edukacja w zakresie bezpieczeństwa nad wodą. Program lekcji został opracowany przez najlepszych specjalistów z Polskiego Związku Pływackiego, tak więc jest gwarancją efektywnej nauki dzieci.

Wartość projektu – 48 600,00 zł

Wkład Funduszy Europejskich – 24 300,00 zł

Czas realizacji projektu – 01 stycznia 2018 r. – 30 czerwca 2018 r.

5. „Motywacja, edukacja, przyszłość”

Gmina Lelów zrealizowała w Gimnazjum w Lelowie projekt o nazwie „Motywacja, edukacja, przyszłość”. Celem projektu było podniesienie jakości kształcenia, wzrost wiedzy i umiejętności u uczniów z Gimnazjum w Lelowie poprzez przeprowadzenie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych (wyrównujących, rozwijających, doradztwa zawodowego, przedsiębiorczości oraz zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi); podniesienie kwalifikacji 7 nauczycieli (w tym 5 kobiet). W ramach projektu zostały zakupione pomoce dydaktyczne oraz sprzęt TIK (tablica interaktywna z oprogramowaniem, projektory multimedialne, Laptop z oprogramowaniem, urządzenie wielofunkcyjne, ekrany projekcyjne, platforma edukacyjna, odtwarzacz CD). Zakupiony sprzęt i pomoce dydaktyczne powiększyły zaplecze dydaktyczne szkoły oraz pozytywnie wpłynęły na uatrakcyjnienie zajęć, i zwiększyły zainteresowanie uczniów nauką. Grupę docelową stanowili uczniowie i uczennice oraz nauczyciele Gimnazjum Lelowie. Wsparciem objętych zostało 42 dziewczynki i 44 chłopców oraz 7 nauczycieli tej szkoły. Każdy z uczestników projektu miał możliwość uczestnictwa w kilku rodzajach zajęć w zależności od zdiagnozowanych potrzeb edukacyjnych. Dodatkowo gimnazjum zostało wyposażone w sprzęt TIK oraz pomoce dydaktyczne, które będą służyć szkole oraz uczniom również po zakończonym projekcie. W ramach projektu odbyły się:

- zajęcia rozwijające skierowane do uczniów/nic szczególnie uzdolnionych, niemających możliwości rozwijania swoich umiejętności prywatnie (rekrutacja na podstawie średniej ocen z danego przedmiotu),
- zajęcia wyrównujące skierowane do uczniów/nic słabszych mający problemy z opanowaniem wiedzy w tym uczniowie z grupy SPE,
- zajęcia doradztwa zawodowego oraz zajęcia z przedsiębiorczości – skierowane do uczniów najstarszych klas,
- zajęcia logopedyczne skierowane do uczniów/nic mających problemy z wadami wymowy,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne skierowane do uczniów/nic posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej (głównie o dysleksji) lub innych uczniów/nic, którzy wymagają wsparcia,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla ucznia z zespołem Aspergera,
- zajęcia rewalidacyjne dla ucznia z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym.

Wartość projektu – 182 240,00 zł

Wkład Funduszy Europejskich - 154 904,00 zł

Czas realizacji projektu – październik 2016 – marzec 2018

6. Obywatel IT

Gmina Lelów otrzymała w 2018 r. dofinansowanie w wysokości 56 000,00 zł na szkolenia dla mieszkańców w ramach projektu Obywatel.IT – Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych Osób Powyżej 25. roku życia z województwa śląskiego. Szkolenia z zakresu kompetencji cyfrowych

rozpoczęły się w styczniu 2019. Dofinansowanie udało się pozyskać, aplikując w konkursie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr III: Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, działanie 3.1: Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych dotycząca realizacji projektu grantowego pn. „Szkolenie mieszkańców gminy Lelów w zakresie kompetencji cyfrowych”.

Czas realizacji projektu: Październik 2018 r. – czerwiec 2019 r.

7. "Latająca Akademia Edukacji Cyfrowej - podnoszenie kompetencji cyfrowych osób powyżej 18 roku życia"

Gmina Lelów w okresie styczeń-luty 2018 r. jako jedna z dwóch gmin z woj. śląskiego była partnerem projektu "Latająca Akademia Edukacji Cyfrowej - podnoszenie kompetencji cyfrowych osób powyżej 18 roku życia", którego realizatorem była Chorągiew Kielecka ZHP. Gmina Lelów, jako pierwsza z 39 gmin woj. świętokrzyskiego i 2 gmin woj. śląskiego, zakończyła w 2018 r. szkolenia z zakresu kompetencji cyfrowych. Dzięki udziałowi w projekcie, ok. 100 mieszkańców zwiększyło swoją wiedzę komputerową a samorząd wzbogacił się o **Publiczny Punkt Dostępu do Internetu**, który przekazany został do Gminnego Ośrodka Kultury w Lelowie.

Celem projektu było podniesienie kompetencji cyfrowych u 4370 osób stanowiących ok. 1,2 % populacji gmin objętych projektem. Projekt zakładał przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych, rekrutację, w tym ocenę umiejętności i identyfikację indywidualnych potrzeb szkoleniowych, realizację szkoleń z zakresu kompetencji cyfrowych, utworzenie 41 PIAP oraz stworzenie ponadregionalnej sieci współpracy 70 Liderów Cyfrowych. Dzięki zastosowaniu kompetencyjnego modelu szkolenia i ćwiczone umiejętności będą wykorzystywane w codziennych czynnościach takich jak załatwianie spraw urzędowych. Dzięki współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego na poziomie gminy i województwa wzrośnie liczba spraw załatwianych drogą elektroniczną, poprawi się także komunikacja na linii klient-urząd. Wzmocnienie kompetencji cyfrowych, zwłaszcza wśród grup wiekowych 44+ pozwoli na podniesienie efektywności oraz skrócenie czasu załatwiania podstawowych spraw, takich jak prowadzenie konta w banku, założenie profili na platformie ePUAP, korzystanie z komunikatorów i mediów społecznościowych, robienie bezpiecznych zakupów na odległość, czy tworzenia własnych treści w postaci bloga, strony WWW, prostego sklepu internetowego. Dopełnieniem realizacji projektu jest stworzenie sieci lokalnych punktów dostępu do Internetu PIAP, w każdej z gmin objętych projektem, umiejscowionych w gminnych bibliotekach, szkołach lub urzędach. PIAP dostępne będą dla każdej osoby, która będzie chciała skorzystać z Internetu, w granicach obowiązującego prawa.

Czas trwania projektu: 36 miesięcy.

Całkowita wartość projektu wynosi 6 357 488,96 zł

Wkład Funduszy Europejskich do projektu wynosi 5 351 317,10 zł

XIII. Ochrona zdrowia

1. Świadczenia zdrowotne

Na terenie gminy funkcjonuje jeden podmiot leczniczy: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie, którego organem tworzącym jest Gmina Lelów. Podmiot ten udziela świadczeń medycznych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (gabinet internistyczny, gabinet zabiegowy oraz gabinet pielęgniarstwa środowiskowej oraz specjalistycznej

opieki zdrowotnej z zakresu: neurologii, psychiatrii, ginekologii oraz stomatologii. Świadczenia te udzielane były w ramach kontraktów medycznych zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia. Świadczeniobiorcy mieli możliwość wykonać na miejscu dwa razy w tygodniu z podstawowych badań laboratoryjnych krwi i moczu oraz badań radiologicznych w Pracowni RTG w Częstochowie ul. Kościuszki 9a.

SPZO GOZ w Lelowie jest jedynym zakładem opieki zdrowotnej działającym na terenie gminy. Ilość osób zadeklarowanych w tej placówce wyniosła 3 548 pacjentów, z czego: 3 273 to mieszkańcy gminy Lelów oraz 275 pacjentów z poza gminy.

W roku 2018 SPZOZ GOZ w Lelowie udzielił 16 631 świadczeń lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz 146 wizyt domowych. Poradnie specjalistyczne udzieliły świadczeń;

- Poradnia Zdrowia Psychicznego – 3 342,
- Poradnia Neurologiczna – 1 344,
- Poradnia Ginekologiczna – 6 078,
- Poradnia Stomatologiczna – 2 204.

Z zabiegów rehabilitacyjnych skorzystało 238 pacjentów – łącznie wykonano 7130 zabiegów,

Pobrano 123 wymazy cytologiczne, wykonano 469 badań USG ginekologicznych, 431 pacjentkom wykonano USG piersi oraz węzłów chłonnych. Udzielono 8 421 świadczeń pielęgniarских, w tym m.in. 329 badań Ekg, 1 179 pomiarów ciśnienia tętniczego RR, 569 szczepień, u 89 pacjentów wykonano badania Holter EKG, 45 badań Holterem RR, 28 pacjentów poddano badaniu spirometrycznym. Położna w ramach POZ udzieliła 157 świadczeń, z konsultacji kardiologicznej skorzystało 359 pacjentów a z konsultacji diabetologicznej skorzystało 185 pacjentów.

W SPZOZ GOZ jeden raz w miesiącu wykonywane jest badanie USG jamy brzusznej, z którego w roku 2018 skorzystało 306 pacjentów.

W ramach profilaktyki zdrowotnej w SPZOZ GOZ wykonywane były również: - badania osteoporozy – 2 razy w roku,

- badanie okulistyczne - 3 razy w roku,
- mammografia – 2 razy w roku,
- USG DOOPLER tarczycy, naczyń szyjnych, kończyn dolnych i górnych, zatok oraz echo serca - 2 razy w roku.

Badania laboratoryjne wykonano u 2493 pacjentów, łącznie 12 465 badań. Przeciwno Wzwb B zaszczepiono 41 osób.

Świadczenia zdrowotne w dni wolne od pracy, po godzinach pracy SP ZOZ GOZ w Lelowie w sytuacji nagłego zachorowania lub wypadku udzielało **Pogotowie Ratunkowe w Koniecpolu ul. Armii Krajowej 6A**

Natomiast świadczenia zdrowotne w zakresie nocnej i świątecznej podstawowej opieki zdrowotnej udzielała Przychodnia PAW-MED w Koniecpolu ul. Zamkowa 1.

Przy SPZOZGOZ w Lelowie działa Rada Społeczna wybrana przez Radę Gminy Lelów uchwałą Nr XX/180/2016 z dnia 25 maja 2016 r. na okres 4 letniej kadencji, która jest organem opiniodawczym podmiotu tworzącego oraz Kierownika SPZOZ. W skład Rady Społecznej wchodzi: przedstawiciel Wojewody Śląskiego – Przemysław Soja oraz przedstawiciele wybrani przez Radę Gminy: Jacek Foltyn, Krzysztof Gęsikowski, Władysław Jaworski, Iwona Kurek, Jerzy Palka, Iwona Kurek, Jerzy Palka, Iwona Stryjniak, Edyta Tyjas.

W roku 2018 Rada Społeczna zebrała się na 3 posiedzeniach, na których podjęła 5 uchwał dotyczących przedstawienia opinii Kierownikowi SPZOZ GOZ w Lelowie dotyczących projektu budżetu i planu inwestycyjnego oraz jego zmian w ciągu roku.

Gmina Lelów nie zarządza ani na terenie gminy nie działa szpital. Na terenie gminy w roku 2018 nie realizowano programów zdrowotnych.

2. Wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie narkomanii

Zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy Lelów na terenie gminy można udzielić ogółem 90 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W podziale wg zawartości alkoholu limity punktów sprzedaży wynoszą:

- 1) do spożycia poza miejscem sprzedaży - 60 zezwoleń, z tego:
  - a) o zawartości alkoholu do 4.5% - 20,
  - b) o zawartości od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa) - 20,
  - c) o zawartości powyżej 18% alkoholu – 20;
- 2) do spożycia w miejscu sprzedaży – 30 zezwoleń, odpowiednio po 10 zezwoleń w podziale jak powyżej.

W roku 2018 Gmina udzieliła 22 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (19 w sklepach oraz 3 w lokalach gastronomicznych) oraz udzieliła 100 zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych, z tego 96 zezwoleń udzielono przedsiębiorcom oraz 4 zezwolenia wydano ochotniczemu strażom pożarnym.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. 13 punktów posiadało zezwolenia na sprzedaż alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Alkohol o zawartości powyżej 18% można było nabyć w 11 punktach przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz w 3 lokalach gastronomicznych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. były ważne 32 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 13 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy ustalona na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 2 951 321 zł.

Statystyczny dorosły mieszkaniec gminy – w wieku powyżej 18 roku życia wydał w 2018 r. na alkohol kwotę 724,00 zł, z tego na poszczególne alkohole: na zakup piwa 324 zł, wina 30 zł, wódkę 369 zł.

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych w skład której wchodzi 5 członków: Henryk Nowak – przewodniczący oraz członkowie: Iwona Kurek, Robert Ślęzak, Stefania Wójcik, Mariola Zachariasz.

W roku 2018 Komisja ta przeprowadziła rozmowy z 21 osobami uzależnionymi, w tym wobec 11osób podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec tych osób obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień od alkoholu. Wobec 4 osób wystąpiono z wnioskiem do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Z tzw. funduszu korkowego (środków uzyskanych przez gminę z tytułu opłat od udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu), w 2018 r. Gmina uzyskała dochody w kwocie 86 076,00 zł. Budżet Gminy przewidywał dochody w kwocie 83 919,00 zł., które w całości planowano przeznaczyć na finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

W roku 2018 wykorzystano środki w kwocie 68 551,00 zł. na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz 1 500,00 zł na zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Sfinansowane zostały następujące działania:

1) Gmina wydatkowała na działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kwotę 9 292,00 zł z czego:

- za wydanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie stwierdzenia uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego kwotę 2 859 zł,

- opłaty za złożenie wniosku do sądu o zobowiązanie osoby uzależnionej spełniającej przesłanki do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego kwota 296,00 zł,

- wynagrodzenie członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – kwota 3 920,00 zł,

- inne wydatki (delegacje, materiały biurowe do punktu konsultacyjnego, informatory, broszury, tusze do drukarki, odbłaski, prenumerat czasopism) – kwota 2 217,00 zł.

2) ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydatkowano kwotę 12 227,00 zł na funkcjonowanie punktu konsultacyjnego w ramach którego osoby uzależnione i współuzależnione mogły skorzystać z pomocy specjalistów terapeuty od uzależnień oraz terapeuty rodzinnej. Udzielono w sumie 168 porad osobom z problemem alkoholowym, osobom doznającym przemocy w rodzinie bądź osobom stosującym przemoc w rodzinie.

3) dofinansowano programy realizowane w szkołach, Gminnym Ośrodku Kultury, Gminnej Bibliotece Publicznej, ochotniczych strażach pożarnych, Zespole Folklorystycznym Ziemi Lelowskiej w kwocie 47 032,00 zł.

XIV. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w roku 2018 realizowała jednostka organizacyjna Gminy - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelowie.

Zakres realizowanych zadań obejmował udzielanie:

- 1) świadczeń z pomocy społecznej,
- 2) świadczeń rodzinnych i opiekuńczych,
- 3) świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 4) świadczeń wychowawczych – 500 +,
- 5) świadczeń „Dobry start”,

- 6) przeciwdziałania przemocy w rodzinie – Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- 7) wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 8) pracy socjalnej,
- 9) dodatków mieszkaniowych,
- 10) dodatków energetycznych,
- 11) uczestnictwa w programie Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa,
- 12) pomocy materialnej dla uczniów,
- 13) prowadzenia Świetlicy Środowiskowej utworzonej w miejscowości Lelów,
- 14) Karty Dużej Rodziny,
- 15) współpracy z Centrum Integracji Społecznej.

W 2018 roku GOPS zrealizował świadczenia z pomocy społecznej:

- 1) świadczenia pieniężne :
  - a) zasiłki stałe – kwota 188 268,33 zł,
  - b) zasiłki okresowe – kwota 38 330,55 zł,
  - c) zasiłki celowe i celowe specjalne – kwota 31 420,00 zł,
  - d) wynagrodzenia dla opiekunów prawnych za sprawowanie opieki prawnej – 10 018,00 zł,
- 2) świadczenia niepieniężne :
  - a) praca socjalna,
  - b) opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
  - c) sprawienie pogrzebu,
  - d) zapewnienie schronienia,
  - e) zapewnienie posiłku,
  - f) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
  - g) kierowanie do domów pomocy społecznej. W 2018 roku w różnych placówkach stacjonarnych pomocy społecznej przebywało łącznie 11 mieszkańców z terenu gminy Lelów, z czego 7 kobiet i 4 mężczyzn.

Na terenie gminy Lelów funkcjonuje jedna placówka stacjonarna pomocy społecznej - Dom Pomocy Społecznej w Lelowie, który jest jednostką organizacyjną Powiatu Częstochowskiego, przeznaczoną dla osób przewlekłe psychicznie chorych. W placówce tej w 2018 roku przebywało 5 osób, tj. 3 mieszkanki i 2 mieszkańców gminy Lelów.

W związku z tym, że na terenie gminy Lelów nie funkcjonują noclegownie, ogrzewalnie czy schroniska dla bezdomnych Gmina ma podpisane stosowne umowy z innymi placówkami na świadczenie usług polegających na zapewnieniu tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy. W 2018 roku 1 osoba – mężczyzna przebywał w schronisku dla bezdomnych.

W 2018 roku gmina Lelów poniosła koszt utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz w schronisku dla bezdomnych w kwocie – 247 777,00 zł.

Na realizację usług opiekuńczych dla 9 osób i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla 8 osób wydatkowano łącznie – 156 424,64 zł.

Liczby oraz kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych, świadczeń rodzicielskich oraz zasiłków dla opiekuna w 2018 roku zawiera poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń
-----	--------------------	-----------------

		Liczba świadczeń w ciągu roku	
1	Zasiłki rodzinne	4046	468 854,00
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych z tego:	1575	212 906,00
2a	Urodzenia dziecka	18	18 000,00
2b	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	141	55 106,00
2c	Samotnego wychowywania dziecka	98	18 914,00
2d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (do 5 r. z i powyżej 5 r. z.)	144	15 420,00
2e	Rozpoczęcia roku szkolnego	223	22 295,00
2f	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły (internat, bursa)	81	9 153,00
2g	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości ,w której znajduje się siedziba szkoły	332	22 908,00
2h	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	538	51 110,00
3	Zasiłki pielęgnacyjne	1 618	255 566,00
4	Świadczenia pielęgnacyjne	337	476 434,00
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	50	26 200,00
6.	Zasiłki dla opiekunów	55	29 200,00
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. Becikowe)	26	26 000,00
8.	Świadczenie rodzicielskie	129	113 905,00
9.	Świadczenie rodzinne z dodatkami tzw. świadczenie złotówka za złotówkę	647	26 524,39
	RAZEM:	10 058	1 848 495,39

Na 1 stycznia 2018 roku - 207 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne na dzieci, a na dzień 31 grudnia 2018 roku – 172 rodziny. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny wynosiła na początek roku 374, a na koniec roku 309 dzieci.

W ciągu 2018 r. roku wypłacono łącznie 297 świadczeń z **funduszu alimentacyjnego** - na łączną kwotę – 127 000,00 zł.

W 2018 roku przyznano **świadczenie wychowawcze** dla 558 dzieci. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w 2018r. wyniosła 2 981 753,55 zł.

Na początek 2018 roku 314 rodzin pobierało świadczenie wychowawcze a na koniec 2018 roku – 296 rodzin.

W 2018 roku realizowano również świadczenia z programu rządowego „**Dobry start**”. W okresie od 1 lipca 2018 roku do 30 listopada 2018 r. złożono 353 wnioski i w związku z tym przyznano 513 świadczeń na łączną kwotę **152 400,00 zł** .

GOPS w Lelowie realizuje **Program Operacyjny Pomocy Żywnościowej** w ramach którego dostarczana jest żywność najuboższym mieszkańcom gminy.

Odbiorcami żywności są osoby najuboższe, które otrzymują gotowe artykuły spożywcze jako formę pomocy społecznej. Żywność jest rozprowadzana przez GOPS w Lelowie. Pomoc ta dociera przede wszystkim do osób bezrobotnych, rodzin ubogich, wielodzietnych i dysfunkcyjnych, także do rodzin o niskich dochodach, w których znajdują się osoby chore i niepełnosprawne. Są to artykuły spożywcze specjalnie oznakowane - z logo Unii Europejskiej, Agencji Rynku Rolnego opatrzone informacją, „Artykuł nie jest przeznaczony do sprzedaży”. Aby ubiegać się o żywność należy spełniać kryteria dochodowe oraz spełniać przesłanki określone w ustawie o pomocy społecznej, m. in. niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwałą chorobę, wielodzietność itp. Wkład własny, w tym wydatki związane z transportem żywności Gminy w 2018 roku wynosił : 5 480,00 zł. Wydano łącznie w 2018 roku 26 970 kg żywności dla 663 osób.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelowie realizuje zadania związane z **pomocą materialną o charakterze socjalnym dla uczniów** zamieszkałych na terenie Gminy Lelów. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku przyznano pomoc materialną dla 42 uczniów. Na realizację tego świadczenia w w/w okresie wydatkowano łącznie kwotę: 44 044,80 zł. Stypendia szkolne przyznaje się i wypłaca się w oparciu o kryteria dochodowe obowiązujące w ustawie o pomocy społecznej oraz zgodnie z zapisami zawartymi w Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Lelów.

W 2018 roku w strukturach GOPS działała **światlica środowiskowa**, która została utworzona w ramach realizacji zadania pod nazwą „Utworzenie świetlicy środowiskowej w miejscowości Lelów” w ramach ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego konkursu pod nazwa „Wzmacnianie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania alkoholizmowi. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu po 3 godziny. Dzieci w ramach zajęć świetlicowych uczestniczyły w wycieczkach, zorganizowały występ artystyczny z okazji uroczystej wigilii dla mieszkańców gminy. Przygotowano również paczki dla dzieci z okazji Mikołajek. Zorganizowane zostały spotkania dzieci z terapeutą do spraw uzależnień, na których przedstawione zostały problemy z zakresu uzależnień od narkotyków i alkoholu i ich zgubny wpływ na zdrowie i życie. W 2018 roku w wyniku złożonego wniosku o wzmocnienie tej świetlicy i otrzymano dotację w kwocie: 11 600,00 zł.

W GOPS w Lelowie wydawane są **Karty Dużej Rodziny**. Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio. Osobom niepełnosprawnym karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2018 roku przyznano łącznie 45 Kart Dużej Rodziny dla 11 rodzin, w tym dla 18 rodziców oraz dla 29 dzieci.

Na podstawie porozumienia zawartego z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym o współpracy na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z terenu powiatów

zawierciańskiego, częstochowskiego i myszkowskiego. ustalono zasady współpracy w zakresie działalności i funkcjonowania **Centrum Integracji Społecznej** w Witowie. Celem działalności CIS jest reintegracja społeczno-zawodowa. CIS to instytucja, która ma charakter edukacyjny, a jednym z elementów edukacji może być praca uczestników w ramach działalności handlowej, usługowej lub wytwórczej i adresuje swoje działania do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uczestnicy CIS mają status osób bezrobotnych i otrzymują świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Do Centrum Integracji Społecznej kierowane są osoby przez ośrodek pomocy społecznej, który stwierdza, czy spełniają one kryteria wykluczenia społecznego. Uczestnikami mogą być osoby bezdomne, które realizują indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnione od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego, osoby chore psychicznie (w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego), niepełnosprawne i osoby długotrwale bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy. W 2018 roku GOPS w Lelowie wydał 17 skierowań do CIS w Witowie dla osób z terenu naszej gminy. Raz w miesiącu Kierownik CIS w Witowie składa do tutejszego Ośrodka sprawozdanie z przeprowadzanych zajęć w poszczególnych pracowniach przez uczestników wraz z opiniami. Ponadto GOPS w Lelowie opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za uczestników Centrum Integracji Społecznej.

XV. Ochrona środowiska

1. Ochrona powietrza

W 2018 r. nie odnotowano dni, w których przekroczone zostały 24-godzinny poziom dopuszczalny dla pyłu PM10.

W roku 2018 Gmina realizowała przyjęty uchwałą Nr XXIX/198/2012 z dnia 26 października 2012 r. Rady Gminy Lelów „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Lelów na lata 2012-2032”. Program zakłada sukcesywne, aż do 2032 roku oczyszczenie gminy z azbestu. W 2018 roku po raz kolejny pozyskała środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na dofinansowanie zadania polegającego na demontażu, zbiórce, transporcie i utylizacji pokryć dachowych pochodzących z budynków mieszkalnych i gospodarczych zawierających azbest stanowiących własność osób fizycznych. Uchwałą nr XLI/347/2018 Rady Gminy Lelów z dnia 27 lutego 2018 r. określone zostały zasady i tryb finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Lelów. W wyniku realizacji tego zadania w 2018 r. zostało zdemontowanych, przetransportowanych i zutylizowanych 26,11 Mg odpadów zawierających azbest (łącznie zutylizowana powierzchnia pokryć dachowych zawierających azbest to 1 321 m²) oraz zebrano, przetransportowano i unieszkodliwiono 38,456 Mg odpadów zawierających azbest. W rozrachunku końcowym w roku 2018 usunięto wyroby zawierające azbest łącznie z 27 nieruchomości o łącznej wadze 64,566 Mg.

W 2018 r. Gmina opracowała projekt wykonania instalacji odnawialnych źródeł energii na nieruchomościach będących własnością osób fizycznych. Celem realizacji tego przedsięwzięcia Gmina Lelów podjęła współpracę i przystąpiła do partnerstwa z Gminami: Tarnowskie Góry, Gaszowice, Jejkowice, Krupski Młyn, Kuźnia Raciborska, Lyski, Nędza, Psary, Sośnicowice, Tworóg, w celu realizacji Projektu pn. „Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL) 4. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii gospodarka niskoemisyjna, Działania 4.1. Odnawialne źródła energii W ramach współpracy złożono wspólny wniosek na wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji

fotowoltaicznych, instalacji solarnych, pomp ciepła, kotłów na biomasę na/w budynkach mieszkalnych, gospodarczych lub gruncie należących do osób fizycznych, znajdujących się na terenie gmin partnerskich na rzecz realizacji Projektu pn. „Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie gmin partnerskich”.

2. Gospodarka odpadami komunalnymi w gminie Lelów w roku 2018

Gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie gminy Lelów regulowały następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 2) uchwała Nr XXI/189/2016 Rady Gminy Lelów z 28 czerwca 2016 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lelów (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 3823);
- 3) uchwała Nr XXXIII/236/2013 Rady Gminy Lelów z dnia 18 stycznia 2013 r. w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 1493);
- 4) uchwała Nr XX/190/2016 Rady Gminy Lelów z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 3824);
- 5) uchwała Nr VI/5 1/ 2015 Rady Gminy Lelów z 25 marca 2015 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2110), zmieniona uchwałą Nr XIV /130/2015 Rady Gminy Lelów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 6788);
- 6) uchwała Nr VI/52/2015 Rady Gminy Lelów z 25 marca 2015 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami na obszarze Gminy Lelów (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2111);
- 7) uchwała Nr VI/56/ 2015 Rady Gminy Lelów z 25 marca 2015 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2113).

Odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w 2018 roku realizowany był przez przedsiębiorcę wybranego w drodze przetargu: P.H.U. „REKO” Jakub Ciupiński, ul. Jana Pawła II 104, 42-300 Myszków.

Odpady komunalne z terenu gminy Lelów odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Lelów prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady zielone – biodegradowalne, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, popiół.

Na terenie oczyszczalni ścieków w Lelowie przy ul. Szczekocińskiej zorganizowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych obsługiwany przez pracowników Urzędu Gminy. Zużyte baterie zbierane są do pojemników znajdujących się w obiektach użyteczności publicznej tj. szkołach, urzędzie, bibliotekach. Dwa razy do roku w systemie mobilnym zbierane są meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, chemikalia, przeterminowane leki akumulatory i zużyte baterie.

Na terenie gminy Lelów nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot

odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazania odebranych zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do regionalnej instalacji w celu przetwarzania odpadów komunalnych. W 2018 r. nie zrealizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Planuje się wykonanie inwestycji na terenie gminy Lelów pn. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Całkowite koszty obsługi systemu odbierania odpadów komunalnych w 2018 r. wyniosły 378 796,98 zł. Jak wynika ze złożonych deklaracji, systemem gospodarki odpadami objęto 1770 gospodarstw, z tego:

- nieruchomości zamieszkałe 1 357,
- nieruchomości niezamieszkałe 413.

W analizowanym okresie nie stwierdzono przypadków braku posiadania umów na odbiór odpadów z nieruchomości objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi przez Gminę Lelów.

Ilość odpadów z podziałem na poszczególne frakcje, zebranych z terenu gminy ustalona na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających odpady komunalne w roku 2018. przedstawia w poniższa tabela.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych 2018 r. [Mg]
20 03 01	Niesegregowane zmieszane odpady komunalne	381,000
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	97,090
15 01 07	Opakowania ze szkła	97,510
15 01 04	Opakowania z metalu	19,070
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	13,220
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	60,510
16 01 03	Zużyte opony	0,000
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	50,660
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	0,00
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	42,000
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	0,00
17 01 01	Odpady budowlane i rozbiórkowe	0,000
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów	0,000

	ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,000
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,160
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,000
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,321
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 200133	0,004
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,076
SUMA		763,621

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167), poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła dla 2018 wynosi 30%. W Gminie Lelów wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ww. frakcji odpadów został osiągnięty i wyniósł 45%.

Komunalne odpady zmieszane (20 03 01) pochodzące z terenu gminy Lelów w 2018 roku w ilości 381 Mg zostały przekazane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. Sobuczyna. Odpady w całości zostały poddane przetworzeniu w procesach odzysku R12.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412), określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych wynosi 40%.

Łączna masa selektywnie odebranych z terenu gminy Lelów odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniosła 44,270 Mg, z czego przekazanych do składowania na składowisku odpadów 0 [Mg]. Masa odpadów o kodzie 19 12 12 przeznaczonych do składowania

powstałych po sortowaniu albo mechaniczno–biologicznym przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych wyniosła 136,981 Mg. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynosi 24 %. W większości (około 98%) odpady ulegające biodegradacji (odpady kuchenne i ogrodowe) trafiają zgodnie z deklaracjami mieszkańców na kompostowniki właścicieli nieruchomości.

Elementem prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi jest edukacja ekologiczna. Realizując działania edukacyjne z zakresu gospodarki odpadami, której celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej Gmina Lelów zaproponowała przedszkolakom i uczniom szkół podstawowych oraz gimnazjum udział w akcji „Sprzątanie Świata”. Akcja ta miała za zadanie propagowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Uczniowie uświadomili sobie, iż niemal każda nasza aktywność wiąże się z powstawaniem odpadów. Każdy uczestnik w ramach edukacji ekologicznej otrzymał torbę na zakupy wielokrotnego użytku.

Objęcie systemem gospodarowania odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz właścicieli nieruchomości niezamieszkałych przyczyniło się do uszczelnienia systemu i właściwego nadzoru nad gospodarką odpadami. Znaczący wpływ na prawidłową segregację odpadów komunalnych „ u źródła” ma wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców. Stanowi to główny czynnik przy osiągnięciu przez gminę poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia surowców wtórnych. Uzyskanie przedstawionych wyników dotyczących osiągnięcia przez gminę ww. poziomów pozwoliło na uniknięcie kar nakładanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na podstawie art. 9zb ust 1 ustawy na gminy, które nie dopełniają tego obowiązku.

Gmina Lelów osiągnęła w 2018 r. wszystkie wymagane poziomy odzysku surowców wtórnych. Aby zmniejszyć powstawanie ilości odpadów komunalnych w stosunku do odpadów segregowanych należy w dalszym ciągu prowadzić kampanię informacyjną oraz edukację zachęcającą mieszkańców do prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Ponadto należy prowadzić na bieżąco czynności sprawdzające pod kątem prawidłowej segregacji odpadów.

3. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Gmina Lelów zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków realizuje we własnym zakresie w ramach struktury Urzędu Gminy Lelów Referatu Gospodarki Komunalnej.

Na terenie gminy znajdują się trzy ujęcia a wód podziemnych: Lelów Nakło i Mełchów, na których zlokalizowane są 4 studnie głębinowe: 2 studnie na ujęciu w Lelowie i po 1 na ujęciach w Nakle i Mełchowie. Siecią wodociągową o łącznej długości 106,158 km, dwie przepompownie wody w

Ślęzanach (jedna ze zbiornikiem wyrównawczym) oraz 1750 szt. przyłączy wodociągowych (długości 35,805 km) woda dostarczana jest do 15 wsi gminy. Do sieci wodociągowej przyłączonych jest ok. 4760 mieszkańców tj. ok. 98 % wszystkich mieszkańców. Dostępu do publicznej sieci wodociągowej nie posiada miejscowość Gródek, gdzie właściciele nieruchomości korzystają z własnych ujęć. Ujęcia wody w Lelowie oraz Mełchowie posiadają zastępcze źródła zasilania w postaci stacjonarnych agregatów prądotwórczych. Zasilanie awaryjne ujęcia wody w Nakle jest zapewniane przez agregat przewoźny o mocy 36 kW. W roku 2018 z ujęć wody pozyskano 192 531 m³ wody pitnej, z czego z ujęcia w Lelowie 131 491 m³, z ujęcia Nakło 17 433 m³ oraz z ujęcia Mełchów 43 607 m³. Sprzedaż wody wyniosła: z ujęcia Lelów 93 763,4 m³, tj. 71,3%, z ujęcia Nakło 10 402 m³, co stanowi 59,7 % oraz z ujęcia Mełchów 31 086 m³, co stanowi 71,3% wody pozyskanej z ujęcia. W roku 2018 realizowany był zapoczątkowany w roku 2017 program dofinansowania budowy studni wierconych, w ramach którego Gmina udzielała dotacji celowej na wykonanie przez mieszkańców studni wierconych na nieruchomościach zamieszkałych pozbawionych możliwości podłączenia do sieci wodociągowej lub gdy przyłączenie do takiej sieci byłoby ekonomicznie nieuzasadnione. Z tej formy pomocy w roku 2017 skorzystało 3 właściciele nieruchomości a w 2018 roku 2 właściciele.

W roku 2018 zanotowano 11 awarii na sieci wodociągowej. Jest to wzrost o prawie 85% w porównaniu do roku poprzedniego, gdzie wystąpiło 6 awarii. Największa ilość awarii – 6 przypadków miała miejsce w miejscowości Nakło. Trudności z natychmiastowym ich wykryciem spowodowały duże straty wody na tym wodociągu. Umieszczenie awarii, w większości na odcinku leżącym w pobliżu ujęcia było również powodem dużych utrudnień dla odbiorców wody z uwagi na konieczność zamykania całego wodociągu w celu ich usunięcia.

Różnica pomiędzy ilością wody wyprodukowanej a sprzedawanej oprócz awarii spowodowana jest również koniecznością płukania sieci z uwagi na małe pobory wody i możliwość przekroczenia dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych w dostarczanej wodzie. Ma to miejsce zwłaszcza na nowowytbudowanych odcinkach sieci, gdzie mieszkańcy korzystają jeszcze z własnych ujęć wody. W ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w gminie Lelów prowadzona jest regularna wewnętrzna kontrola polegająca na wykonywaniu badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych próbek wody pobranych z systemu dystrybucji wody. Badania wykonują akredytowane laboratoria zewnętrzne. Otrzymane wyniki badań wody były porównywane z dopuszczalnymi wartościami substancji mogących występować w wodzie, określonymi w obowiązującym Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Badania jakości wody prowadzone były zgodnie z harmonogramem pobierania próbek wody zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie. Próbkę wody zbadane w 2018

r. spełniały obowiązujące wymagania jakościowe. Równolegle, bieżący nadzór nad jakością wody sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie.

Zgodnie z ocenami przydatności wody do spożycia przez ludzi przesłanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie woda z wodociągów zlokalizowanych na terenie gminy Lelów nadaje się do spożycia.

4. Zbiorowe odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy Lelów funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków, która poprzez sieć kanalizacyjną o długości 10 km oraz 275 przyłączy, z zastosowaniem 5 przepompowni odbiera ścieki od ok. 1050 mieszkańców z terenu miejscowości Lelów. Oczyszczalnia ta w niewielkiej ilości przyjmuje ścieki dowożone z pozostałych miejscowości, tj.: około 22% wszystkich mieszkańców. W roku 2018 rozpoczęto I etap przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków, którego zakończenie planowane jest na dzień 30 listopada 2019 roku. Wartość zadania I etapu wynosi 1 999 999, 00 zł. Inwestycja ta jest współfinansowana ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Typ operacji „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”. Przyznane dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej to kwota 1 999 999, 00 zł. Dodatkowym źródłem finansowania tego zadania są środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

XVII. Ochrona zwierząt

Realizując zadania gminy wynikające z ustawy z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt uchwałą nr XLIII/375/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r Rada Gminy Lelów przyjęła Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lelów w 2018 r. Realizując uchwałę, Gmina podpisała kompleksową umowę na wyłapywanie bezdomnych zwierząt oraz zapewnienie im opieki ze Schroniskiem dla Zwierząt w Zawierciu Rafał Źmuda. W 2018 roku zapewniono opiekę dla 16 psów wyłapanych i umieszczonych w schronisku, 8 psów przekazanych do adopcji, 14 kotów przekazanych do adopcji. Całkowity koszt realizacji zadań wynikających z programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2018 roku wyniósł 31 762,78 zł.;

XVII. Działalność inwestycyjna

1. Zadania i wydatki inwestycyjne w 2018 roku

W roku 2018 Gmina Lelów poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 6 505 937,62 zł. Wykaz zadań z określeniem wartości poniesionych nakładów przedstawia się w poniższej tabeli.

Dział	Rozdział	Nazwa zadania inwestycyjnego	Plan wg uchwały budżetowej na 2018 r.	Plan po zmianach wg stanu na 31.12.2018 r.	Wykonanie wg stanu na 31.12.2018 r.
010		Rolnictwo i łowiectwo	14 000,00	34 825,00	33 659,17
	01010	Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	14 000,00	34 825,00	33 659,17
		Budowa indywidualnych studni wierconych	14 000,00	14 000,00	12 835,27
		Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w gm. Lelów Etap I	0,00	20 825,00	20 823,90
600		Transport i łączność	3 510 845,56	4 569 386,56	4 566 029,08
	60016	Drogi publiczne gminne	2 605 545,56	1 821 336,11	1 818 751,06
		Powierzchniowe utrwalenie grysem bazaltowym i emulsją asfaltową odcinka około 300 mb drogi gminnej tzw. "Kąty" w miejscowości Turzyn	18 872,82	24 600,82	24 600,00
		Przebudowa drogi dojazdowej do pól Biała Wielka - Bogumiłek	262 490,00	0,00	0,00
		Przebudowa dróg i ciągów pieszych wraz z odwodnieniem na osiedlu przy ul. Sportowej w Lelowie	1 399 136,86	1 399 136,86	1 399 136,86
		Przebudowa dróg i ciągów pieszych wraz z odwodnieniem na osiedlu przy ul. Sportowej w Lelowie - część II	565 185,00	10 500,00	10 500,00
		Przebudowa drogi dojazdowej "do Ślężaka" w miejscowości Drochlin etap II od km 0+380 do 0+470	61 500,00	0,00	0,00
		Przebudowa drogi dojazdowej do pól nr 689020 S w Podlesiu	6 000,00	6 000,00	6 000,00
		Przebudowa drogi dojazdowej do pól kol. Pożernice w Staromieściu	144 916,00	175 760,00	174 489,21
		Remont ul. Sukiennickiej w Lelowie	34 844,88	30 037,03	30 037,03
		Zakup wiaty przystankowej w Nakle	4 800,00	0,00	0,00
		Zakup wiaty przystankowej w Lgocie Gawronnej	4 800,00	0,00	0,00
		Wykonanie dokumentacji projektowej drogi lokalnej w Drochlinie	18 000,00	0,00	0,00
		Przebudowa dróg w centrum miejscowości Drochlin	0,00	23 900,00	23 900,00
		Wykonanie projektu na przebudowę drogi gminnej nr 689008 S w Ślęzanach	10 000,00	0,00	0,00
		Przebudowa drogi gminnej nr 689008 S w m. Ślężany	0,00	10 000,00	10 000,00
		Wymiana nakładki asfaltowej na ul. Plac Partyzantów strona południowa w Lelowie	75 000,00	75 000,00	74 838,39
		Przebudowa ul. Klasztornej w Lelowie	0,00	52 800,00	51 648,17
		Modernizacja przystanku autobusowego w Nakle	0,00	13 601,40	13 601,40

60078	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	905 300,00	2 748 050,45	2 747 278,02
	Przebudowa drogi gminnej nr 689006 S (Szubienica) w m. Słężany od 0+000 do 0+870 Etap I	0,00	558 903,45	558 824,85
	Przebudowa drogi gminnej nr 689011 S - Wojewódzce w m. Zbyczyce, Biała Wielka od km 0+000 do 3+131	0,00	1 207 458,00	1 207 121,40
	Przebudowa drogi dojazdowej "do Słężaka" w miejscowości Drochlin od km 0+000 do 0+380	305 300,00	377 642,00	377 364,20
	Przebudowa drogi gminnej nr 689011 S do Bogumiłka od 8+580 do 9+420 wraz z przebudową przepustów w miejscowości Biała Wielka	600 000,00	0,00	0,00
	Przebudowa drogi gminnej nr 689011 S do Bogumiłka od 8+580 do 9+420 wraz z przepustami w miejscowości Biała Wielka	0,00	604 047,00	603 967,57
700	Gospodarka mieszkaniowa	300 000,00	1 728,00	1 727,60
	70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami	300 000,00	1 728,00	1 727,60
	Przebudowa budynku SP Drochlin wraz z termomodernizacją	300 000,00	0,00	0,00
	Przejęcie nieruchomości położonej w Lelowie przy Placu Partyzantów 19	0,00	1 728,00	1 727,60
750	Administracja publiczna	1 498 265,00	1 518 273,29	1 273 547,87
	75022 Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	0,00	19 755,00	19 754,10
	System audio-wizualny do nagrywania oraz transmisji na żywo wraz z systemem głosów	0,00	19 755,00	19 754,10
	75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	1 478 265,00	1 478 518,29	1 253 793,77
	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	1 462 765,00	0,00	0,00
	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Lelów	0,00	1 474 218,29	1 249 493,77
	Budowa serwisu www do obsługi elektronicznych zamówień publicznych	8 000,00	0,00	0,00
	Zakup zestawów komputerowych	7 500,00	0,00	0,00
	Budowa monitoringu wizyjnego w budynku Urzędu Gminy Lelów	0,00	4 300,00	4 300,00
	75075 Promocja jednostek samorządu terytorialnego	20 000,00	0,00	0,00
	System Identyfikacji Wizualnej	20 000,00	0,00	0,00
	75095 Pozostała działalność	0,00	20 000,00	0,00
	"Gmina Blżej Mieszkańców" w ramach budowy innowacyjnej platformy e-usług publicznych dla mieszkańców gminy Lelów oraz gmin partnerskich	0,00	20 000,00	0,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00	62 623,34	62 623,34

75412	Ochotnicze straże pożarne	0,00	60 615,00	60 615,00
	Zakup kontenera wraz z pomieszczeniem socjalnym dla OSP Podlesie	0,00	0,00	0,00
	Budowa garażu strażackiego z częścią gospodarczą oraz rozbiórka istniejącego budynku remizy OSP	0,00	60 000,00	60 000,00
	Docieplenie i remont budynku remizy OSP Lelów II	0,00	615,00	615,00
75495	Pozostała działalność	0,00	2 008,34	2 008,34
	Montaż monitoringu na rynku w Lelowie	0,00	2 008,34	2 008,34
801	Oświata i wychowanie	2 500,00	2 500,00	2 500,00
80101	Szkoły podstawowe	2 500,00	2 500,00	2 500,00
	Wykonanie ogrodzenia wokół Szkoły Podstawowej w Nakle	2 500,00	2 500,00	2 500,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 683 734,38	523 783,34	522 724,01
90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	35 000,00	0,00	0,00
	Modernizacja przepompowni ścieków przy ul. Szczekocińskiej w Lelowie	35 000,00	0,00	0,00
90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1 281 610,00	31 488,00	31 488,00
	Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Lelów, poprzez budowę kolektorów słonecznych	1 258 240,00	0,00	0,00
	Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie gminy Lelów	23 370,00	31 488,00	31 488,00
90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	107 616,36	104 962,93	103 914,71
	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w miejscowości Biała Wielka	21 314,84	21 314,84	21 000,00
	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w miejscowości Drochlin	5 853,39	5 853,39	5 815,46
	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Nakle	8 023,03	5 444,11	5 444,11
	Rozbudowa i uzupełnienie oświetlenia ulicznego na drogach gminnych w Podlesiu	26 464,92	26 464,92	26 000,00
	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego na Kolonii Borowiec-Staromieście	17 332,91	21 103,91	21 004,87
	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w Ślęzanach	14 781,76	14 781,76	14 650,27
	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Paulinów	8 845,51	5 000,00	5 000,00
	Uzupełnienie oświetlenia przy ul. Sportowej w Lelowie	5 000,00	5 000,00	5 000,00
90095	Pozostała działalność	259 508,02	387 332,41	387 321,30
	Doposażenie placu zabaw w Nakle	3 000,00	0,00	0,00

		Zagospodarowanie działki w Sołectwie Lgota Gawronna	6 516,53	12 916,53	12 915,00
		Urządzenie placu zabaw dla dzieci w Sołectwie Celiny	9 991,49	16 121,88	16 121,88
		Radosne dzieciństwo na wsi budowa placu zabaw w sołectwie Staromieście	0,00	25 230,00	25 221,40
		Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku wodnym w Lelowie	240 000,00	327 764,00	327 763,02
		Zagospodarowanie terenu nad zbiornikiem wodnym w Lelowie poprzez wykonanie ścieżki rekreacyjno-edukacyjnej	0,00	5 300,00	5 300,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	153 158,68	43 142,37	43 126,55
	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	148 158,68	43 142,37	43 126,55
		Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Melchowie	10 313,80	10 313,80	10 298,58
		Ogrodzenie terenu wokół domu wiejskiego w Lgocie Błotnej	12 071,31	12 020,00	12 020,00
		Zagospodarowanie terenu przy budynku świetlicy wiejskiej w Skrajniwie	21 773,57	20 808,57	20 807,97
		Zagospodarowanie terenu przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lelowie "Zróbmy to razem - ogród naszych marzeń"	104 000,00	0,00	0,00
	92195	Pozostała działalność	5 000,00	0,00	0,00
		Budowa Centrum integracyjno-sportowo-rekreacyjnego w Nakle	5 000,00	0,00	0,00

Razem	7 162 503,62	6 756 261,90	6 505 937,62
--------------	---------------------	---------------------	---------------------

W 2018 r. poddała termomodernizacji, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, wymiany instalacji c.o. budynku Urzędu Gminy Lelów. Wartość zadania wyniosła 1.380.804,16 zł, przy czym dofinansowanie zewnętrzne, pochodzące ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego wyniosło 797.423,73 zł.

2. Inwestycje w infrastrukturę drogową

Infrastruktura drogowa w gminie obejmowała na 1 stycznia 2018 r. 109 km dróg gminnych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. długość dróg gminnych wzrosła do 110,5 km. Drogi asfaltowe stanowiły na początku 2018 r. 37 % wszystkich dróg, a pod koniec poprzedniego roku 42,9 %.

W 2018 r. wybudowano lub zmodernizowano 7,28 km dróg gminnych i dojazdowych w nawierzchni asfaltowej.

Łączny koszt przebudowy dróg w 2018 r. wyniósł 4 495 427,64 zł, dofinansowanie z różnych źródeł wyniosło 3 713 938,63 zł. w tym:

- środki budżetu Województwa Śląskiego - 136 425,63 zł,
- środki rezerwy celowej budżetu państwa - 2 687 243,00 zł,
- środki PROW na lata 2014 – 2020 - 890 270,00 zł.

Gmina posiada 204 km. dróg dojazdowych w tym:

- 7,5 km. drogi o nawierzchni asfaltowej,
- 32 km drogi tłuczniowe,
- 20 km. drogi gruntowe ulepszone,
- 144,5 km. drogi gruntowe.

XVIII. Inicjatywy obywatelskie

W Gminie Lelów nie jest tworzony budżet obywatelski. Inną formą, w której mieszkańcy mogą wpływać na kierunki działań i sposób ich finansowania jest możliwość wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki. Uchwała Rada Gminy Lelów Nr LI/390/2014 z dnia 31 marca 2014 r. zdecydowała o wyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu i ma zastosowanie do kolejnych lat budżetowych następujących po roku, w którym została podjęta. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, złożonym do Wójta Gminy przez sołectwo, uchwalony przez zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa

Wnioski zawierają wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji Wójta Gminy o wysokości przypadających danemu sołectwu środków wraz z oszacowaniem ich kosztów uzasadnieniem.

Środki funduszu są przeznaczane na przedsięwzięcia, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

W roku 2019 na realizację zadań w ramach funduszu sołeckiego w budżecie Gminy Lelów wyasygnowano kwotę 302 179,94 zł.

Zgodnie z propozycjami sołectw w ramach środków funduszu sołeckiego w poszczególnych sołectwach w roku 2018 zrealizowano zadania na łączną sumę 300 051,71 zł.

W poszczególnych sołectwach gminy w 2018 r. zrealizowano:

1. Biała Wielka, kwota 23 444,58, w tym:
  - 1) uzupełnienie oświetlenia ulicznego w miejscowości Biała Wielka 21 000,00 zł
  - 2) utrzymanie placu zabaw w miejscowości Biała Wielka, kwota 2 244,58 zł
2. Sołectwo Celiny, kwota 9 991,49 zł w tym:
  - 1) Urządzenie placu zabaw dla dzieci w Sołectwie Celiny 9 991,49 zł
3. Drochlin kwota 24 853,39 zł, w tym:
  - 1) dokumentacja projektowa dot. drogi lokalnej "getto" 18 000,00 zł
  - 2) uzupełnienie oświetlenia ulicznego w miejscowości Drochlin 5 815,46 zł
4. Gródek wartość 8773,14 zł, w tym:
  - 1) utrzymanie porządku na terenie Sołectwa Gródek 999,25 zł
  - 2) remont dróg gminnych na terenie Sołectwa Gródek 7 773,89 zł
5. Konstantynów, kwota 10 125,20 zł, w tym:
  - 1) Piknik rodzinny 490,46 zł,
  - 2) zagospodarowanie terenu przy budynku świetlicy wiejskiej w Skrajniwie 8 734,74 zł.
  - 3) zakup strojów dla panów dla KGW Konstantynów Skrajniwa 900,00 zł

6. Lelów wartość 34 844,88 zł, w tym:
  - 1) Remont ul. Sukiennickiej w Lelowie 30 037,03 zł
  - 2) Wyposażenie Izby Pamięci 4 807,85 zł
7. Lgota Błotna, kwota 13 071,31 zł, w tym:
  - 1) ogrodzenie terenu wokół domu wiejskiego w Lgocie Błotnej 12 020,00 zł
  - 2) zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Lgocie Błotnej 1 051,31 zł
8. Lgota Gawronna, kwota 11 316,53 zł
  - a) Zagospodarowanie działki w Sołectwie Lgota Gawronna 11 316,53 zł
9. Mełchów, kwota 10 298,58 zł, w tym:
  - a) Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Mełchowie 10 298,58 zł
10. Nakło, kwota 26 823,03, w tym:
  - 1) Wymiana pokrycia na przystanku w Nakle 6 000,00 zł
  - 2) Zakup wiaty przystankowej 4 514,96 zł
  - 3) Wykonanie ogrodzenia wokół szkoły podstawowej w Nakle 2 500,00 zł
  - 4) Zakup podkaszarki 2 234,00 zł
  - 5) Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Nakle 5 444,11 zł
  - 6) Zakup i montaż map widokowych 6 129,96 zł
11. Paulinów, kwota: 8 845,50 zł, w tym:
  - 1) Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Paulinów 5 000,00 zł
  - 2) Remont dróg na terenie Sołectwa Paulinów 3 845,50 zł
12. Podlesie, kwota: 26 000,00 zł, w tym:
  - Rozbudowa i uzupełnienie oświetlenia ulicznego na drogach gminnych w Podlesiu 26 000,00 zł.
13. Skrajniwa, kwota 11 638,83, w tym:
  - 1) Zagospodarowanie terenu przy budynku świetlicy wiejskiej w Skrajniwie 11 138,83 zł,
  - 2) Piknik rodzinny 500,00 zł
14. Staromieście, kwota 17 234,80 zł, w tym:
  - a) Uzupełnienie oświetlenia na Kolonii Borowiec – Staromieście 17 234,80 zł
15. Ślężany, kwota 24 650,27 zł, w tym:
  - 1) Wykonanie projektu na przebudowę drogi gminnej nr 689008 S 10 000,00 zł
  - 2) Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w Ślężanach 14 650,27 zł
16. Turzyn, kwota 18 872,82 zł, w tym:
  - Powierzchniowe utwardzenie grysem bazaltowym i emulsją asfaltową odcinka około 300 m.b. drogi gminnej, tzw. Kąty w miejscowości Turzyn 18 872,82 zł
17. Zbyszycy, kwota 20 305,29 zł, w tym:
  - Remont świetlicy wiejskiej w Zbyszycach 20 305,29 zł

Z kolei nie zrealizowano w ramach funduszu sołeckiego następujące przedsięwzięcia, zgłoszone we wnioskach przez sołectwa:

- 1) Sołectwo Biała Wielka - kwota 370,26 zł w wyniku przeszacowania wartości zadania ; „Utrzymanie placu zabaw”,
- 2) Sołectwo Drochlin – kwota 1 037,93 zł z tytułu niewykonania zadania „utrzymanie porządku na terenie sołectwa Drochlin”,
- 3) Sołectwo Podlesie – kwota 464,92 zł z tytułu przeszacowania wartości zadania „Rozbudowa oświetlenia ulicznego”,
- 4) w sołectwach: Staromieście, Ślężany, Mełchów, Konstantynów na łączną kwotę 255,12 zł. z tytułu różnic wartości wynikających z oszacowania a wykonaniem zadania.

XIX. Przedsiębiorcy

Na dzień 31.12.2018 r. na terenie gminy Lelów w CEIDG było 223 działających przedsiębiorców. Najczęściej występujący przedsiębiorcy pod względem rodzaju wykonywanej działalności to wykonywanie robót budowlanych i wykończeniowych, natomiast ilość wykreślonych wpisów w CEIDG na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 176 przedsiębiorców wykonujących działalność przede wszystkim usługowo -handlową.

W 2018 r. zarejestrowano w gminie Lelów, w rejestrze CEIDG 17 nowych przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne. Najczęściej przedmiotem działalności tychże przedsiębiorstw były usługi budowlane.

W 2018 r. wyrejestrowano 11 przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne. Jako rodzaj działalności wyrejestrowanych podmiotów to w większości pojedyncze przypadki, m.in. usługi krawieckie, gastronomiczne, budowlane.

XX. Bezpieczeństwo publiczne

1. Przestępczość.

Gmina nie utworzyła straży gminnej. Na terenie gminy nie ma również siedziby jednostka policji. Obszar gminy objęty jest działaniem Komisariatu Policji w Koniecpolu i podzielony został na dwa rejony działania dzielnicowych.

Zgodnie z uzyskanymi danymi z Komisariatu Policji w Koniecpolu, w 2018 r. na terenie gminy miało miejsce 487 zdarzeń mających cechy przestępstw bądź wykroczeń. Odnotowano również 97 interwencji domowych, które należy zaliczyć do zdarzeń mających związek z patologiami społecznymi. Z przeprowadzonej analizy wynika, że najwięcej interwencji domowych zanotowano na terenie miejscowości: Lelów, Lgota Gawronna, Drochlin, Podlesie i Ślężany. W następstwie tych interwencji wdrożono w 13 przypadkach procedurę „Niebieskiej karty” w miejscowościach: Lelów i Lgota Gawronna po cztery procedury, Ślężany 3 karty oraz w miejscowościach: Podlesie i Drochlin jeden przypadek. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2018 odnotowano 24 wykroczenia, w tym 2 z kategorii szczególnie uciążliwe. Odnotowano 45 kolizji drogowych oraz 4 wypadki drogowe na terenach miejscowości Lelów oraz Staromieście. Odnotowano również 11 osób kierujących rowerami pod wpływem alkoholu.

Na terenie gminy Lelów w roku 2018 zaistniało 68 przestępstw, z czego 11 nietrzeźwych kierujących, 3 kradzieże, 8 oszustw, 3 kradzieże z włamaniem oraz jednostkowe przestępstwa polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu cudzej rzeczy, uszkodzenia ciała, znęcania się fizycznego lub psychicznego, posiadania środków odurzających czy też stosowania groźby karalnej.

Celem zminimalizowania zjawisk przestępczych policjanci Komisariatu Policji sporządzają analizy występowania zjawisk przestępczości. Na ich podstawie w miejsca zagrożone kierowana jest służba patrolowa i obchodowa. Ponadto w szkołach prowadzili spotkania z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami nt. występowania i sposobów przeciwdziałania zjawiskom przestępczym.

2. Ochrona przeciwpożarowa

W gminie Lelów działa dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Siedem z nich posiada wyposażenie bojowe oraz samochody pożarnicze. Dwie jednostki, tj. OSP Ślężany oraz OSP

Lgota Błotna funkcjonują jako jednostki reprezentacyjne. Osiemdziesięciu ośmiu strażaków posiada uprawnienia do uczestniczenia w działaniach ratowniczo – gaśniczych.

2.1. Statystyka zdarzeń i wyjazdów OSP w latach 2009-2018

Lp.	Rodzaj zdarzenia	R o k									
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Požary	30	35	81	86	37	41	122	35	87	30
2.	Miejscowe zagrożenia	20	7	24	23	93	39	48	89	86	85
3.	Alarmy fałszywe	2	-	2	0	5	3	13	3	4	2
	Razem zdarzeń	52	42	107	109	135	83	168	127	183	117

2.2. Podstawowe wyposażenie jednostek OSP:

2.2.1. Samochody OSP

Jednostka OSP	Samochody pożarnicze	Rok produkcji
Biała Wielka	Lublin samochód osobowy 9 miejsc	1999
Drochlin	Lublin – 9 miejsc	1997
Lelów I	Lublin	1997
Lelów II Zbuczycze	Volvo fl 280	2008
	Volvo F12 ciężki	1992
Nakło	Lublin	1998
	Mercedes Benz	1979
	Star 244	1982
Podlesie	Mercedes Benz	1980
Staromieście	Star	1986

2.2.2. Wyposażenie techniczne

Jednostki osp posiadają na swym wyposażeniu:

- 10 przenośnych motopomp do czystej wody,
- 6 pomp szlamowych ,
- 1 pompę półszlamową,
- 2 pompy pływające,
- 7 przenośnych agregatów prądotwórczych,
- 8 pił ręcznych,
- 1 piłę na wysięgniku,
- trzy sztuki pił do cięcia betonu.

Dwie jednostki – Lelów II Zbyczyce i Nakło posiadają na wyposażeniu: zestawy hydrauliczne ratownictwa drogowego, w skład którego wchodzi: pompa, nożyce, rozpieracz ramieniowy, rozpieracz kolumnowy, Aparaty ochrony dróg oddechowych (ODO).

Jednostki – Lelów II Zbyczyce, Nakło oraz Staromieście są wyposażone w zestawy medyczne w składzie których wchodzi: Torba PSP R1, Butla z tlenem medycznym, deski ortopedyczna, szyny Kramera, defibrylatory AED. Jedenastu strażaków przeszkolonych jest do udzielania pomocy medycznej.

3. Wykonanie planu środków finansowych z budżetu Gminy Lelów na rzecz ochrony przeciwpożarowej

Dział 754						
Rozdział 75412	Nazwa zadania	2014	2015	2016	2017	2018
Paragraf						
2820	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	54 535,80	20 179,08	13 421,87	1 098,16	28 923,69
3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych (ekwiwalent za udział przy gaszeniu pożarów)	13 471,14	22 163,47	20 174,87	21 133,81	19 365,22

4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	2 025,72	1 623,44	1541,76	1 175,67	1175,64
4120	Składki na fundusz pracy	42,90	73,55	73,55	33,67	30,63
4170	Wynagrodzenia bezosobowe (wynagrodzenie kierowców)	19 402,88	18 860,15	19 319,01	14 270,85	14 960,00
4190	Nagrody konkursowe (Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej-eliminacje gminne)	0,00	1 150,00	4 930,00	1 421,72	1 716,25
4210	Zakup materiałów i wyposażenia (paliwo, akumulatory, opony, węże, inne, dotacje na zakup sprzętu p.poż)	39 673,41	34 158,47	21 994,39	33 964,67	25 861,49
	Fundusz Sprawiedliwości (torby PSP R1, deski ortopedyczne, defibrylatory, szyny Kramera)					33 570
4260	Zakup energii (prąd, woda do gaszenia pożarów)	8 668,65	17 987,10	8 441,34	9 656,42	4 455,14
4270	Zakup usług remontowych	11 678,30	4 189,38	21 419,99	836,40	-
4280	Zakup usług zdrowotnych (obowiązkowe badania lekarskie strażaków ratowników OSP,	4 380,00	1 910,00	720,00	3 690,00	4 000,00

	badania lekarskie i psychologiczne kierowców pojazdów uprzywilejowanych)					
4300	Zakup usług pozostałych (przegląd techniczny sam. poż. i urzędzeń ratowniczych, wymiana dowodów rejestracyjnych sam. poż., naprawa sam.)	21 757,35	12 147,18	7 383,40	8 622,33	18 609,91
4430	Różne opłaty i składki (ubezpieczenie członków OSP, ubezpieczenie OC i AC, opłaty za przedłużenie ważności wkładki na pojazdy uprzywilejowane)	11 594,00	14 300,69	12 969,00	12 605,00	13 4360
4480	Podatek od nieruchomości	13 852,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4500	Pozostałe podatki na rzecz jst	655,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6050	Wydatki inwestycyjne (2018 r.Budowa garażu strażackiego z cz. gospodarczą oraz rozbiórka istniejącego budynku remizy OSP Podlesie)	0,00	29 122,94	72 720,47	0,00	28 923,69
6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne	135 419,20	0,00	37 000,00	27 000,00	0,00

	jednostek budżetowych					
6230	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	9 412,30	0,00
6620	Dotacje celowe przekazane do powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jst.	0,00	0,00	0,00	3 500,00 DSP	0,00
	W tym fundusz sołecki	11 801,22	34 112,50	94 897,69	2 417,82	
	Wydatki bez funduszu sołeckiego	325 438,71	143 742,55	147 211,57	146 003,18	
Rozdział 75 495	Pozostała działalność					3 998,83
Paragraf 4210/4300	Zakup materiałów i wyposażenia/zakup usług pozostałych (Wydatki w ramach organizacji 100-nych rocznic powstania OSP Drochlin, Nakło, OSP Podlesie, OSP Biała Wielka)					

XXI. Edukacja i wychowanie

1. Szkolnictwo w gminie

W gminie Lelów w 2018 r. funkcjonowały 4 szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Lelowie wchodząca w skład Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Lelowie oraz 3 pełno klasowe szkoły publiczne wraz z oddziałami przedszkolnymi, przekazane w roku 2012 na czas nieokreślony do prowadzenia innym podmiotom nie będących jednostką samorządu terytorialnego, tj.

- 1) Szkoła Podstawowa w Podlesiu prowadzona przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Podlesie „Pod strzechą” w Podlesiu,
- 2) Szkoła Podstawowa w Ślęzanach prowadzona przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Ślęzany „Bliżej siebie” w Ślęzanach,
- 3) Szkoła Podstawowa w Nakle prowadzona przez Fundację Ekologiczną Wychowanie i Sztuka „ELEMENTARZ” w Katowicach.

W roku szkolnym 2018/2019 funkcjonują 2 oddziały klas III wygasającego gimnazjum. Na terenie gminy funkcjonowało jedno Gimnazjum wchodzące w skład Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Lelowie.

We wrześniu 2018 r. naukę w szkołach rozpoczęło ogółem 382 uczniów, z tego:

- w Gimnazjum 56 uczniów,
- w szkołach podstawowych 268 uczniów,

Ponadto w oddziałach przedszkolnych uczęszczało 58 uczniów oraz w przedszkolu 74 przedszkolaków.

Ponadto w Szkole Podstawowej „Fundacji Elementarz” w Nakle 9 uczniów objęte zostało nauczaniem domowym. W 2018 r. w Szkole Podstawowej w Lelowie 1 uczeń korzystał z nauczania indywidualnego. W szkołach odbywała się nauka języków obcych. Języka angielskiego uczyło się 392 uczniów oraz języka niemieckiego uczyło się 126 uczniów, tj. klasy VII i VIII szkół podstawowych i klasa III. Gimnazjum.

Wszyscy uczniowie ze wszystkich szkół otrzymali promocje do kolejnych klas. W 2018 r. gimnazjum ukończyło 46 uczniów.

Wójt Gminy w 2018 r. przyznał stypendia naukowe dla szczególnie uzdolnionych 13 uczniów. Ogółem kwota wypłaconych stypendiów wyniosła 5000,00 zł.

W 2018 r. średnia liczebność klasy (oddziału) w szkołach podstawowych wynosiła: w Zespole Szkolno Przedszkolnym w Lelowie 19 uczniów, w Szkole Podstawowej w Podlesiu 9 uczniów, w Szkole Podstawowej „Fundacji Elementarz” w Nakle średnio 3 uczniów, w Szkole Podstawowej w Ślęzanach średnio 3 uczniów w oddziale.

W poszczególnych szkołach zatrudniono ogółem 90 nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty stanowi to 61,26 etatów, w tym: 2,55 etatu nauczycieli stażystów, 7,18 etatu nauczycieli kontraktowych, 13,74 etatu nauczycieli mianowanych i 37,79 etatu nauczycieli dyplomowanych. W ciągu 2018 r. w szkole podstawowej w Lelowie 2 nauczycieli odeszło na świadczenie kompensacyjne oraz 2 nauczycieli przeszło w stan nieczynny. W szkołach podstawowych i gimnazjum było ogółem 382 uczniów i 61,26 etatów nauczycielskich, na jednego nauczyciela przypadało średnio 6,23 uczniów.

2. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych

W roku szkolnym 2017/2018 nie odbył się sprawdzian w szkołach podstawowych, co jest efektem wprowadzenia reformy oświatowej, brak absolwentów ośmioklasowej szkoły podstawowej. Celem

egzaminów zewnętrznych jest obiektywne zbadanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów na zakończenie gimnazjum.

Do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 44 uczniów. **Egzamin gimnazjalny** Egzamin gimnazjalny składał się z sześciu części. Średnie wyniki z poszczególnych części są porównywalne ze średnimi wynikami powiatu i województwa, co przedstawiają poniższe tabele. Należy zwrócić uwagę że wszystkie średnie wyniki z poszczególnych części z Gimnazjum w Lelowie są niższe od wyników osiągniętych w powiecie i województwie.

2.1. Część humanistyczna - arkusz standardowy

Lokalizacja	historia WOS		j. polski	
	Liczba zdających	Średni wynik	Liczba zdających	Średni wynik
Województwo		58,87%		67,87%
Powiat	1137	59,83%	1137	69,23%
Gmina/szkoła	44	55,27%	44	65,52%

Część matematyczno-przyrodnicza - arkusz standardowy

Lokalizacja	przyroda		matematyka	
	Liczba zdających	Średni wynik	Liczba zdających	Średni wynik
Województwo		55,38%		51,11%
Powiat	1012	55,45%	1137	52,85%
Gmina/szkoła	44	49,45%	44	42,93%

2.3. Część językowa - j. angielski - arkusz standardowy

Lokalizacja	j. angielski poziom podstawowy		j. angielski poziom rozszerzony	
	Liczba zdających	Średni wynik	Liczba zdających	Średni wynik
Województwo		69,44%		52,35%
Powiat	1074	66,65%	1074	48,37%
Gmina/szkoła	37	63,30%	37	42,27%

2.4. Część językowa - j. niemiecki - arkusz standardowy

Lokalizacja	j. niemiecki poziom podstawowy		j. niemiecki poziom rozszerzony	
	Liczba zdających	Średni wynik	Liczba zadających	Średni wynik
Województwo		52,32%		
Powiat	62	50,56%	0	
Gmina/szkoła	77	44,86%	0	

3. Wydatki na oświatę

Wydatki budżetu gminy na finansowanie zadań oświatowych w roku 2018 wyniosły 6 167 610,75 zł. Na poszczególne szkoły poniesiono wydatki:

- 1) Zespół Szkolno Przedszkolny w Lelowie - kwota 4 458 183,48 zł, z tego:
  - a) Szkoła Podstawowa w Lelowie – kwota 2 044 506,96 zł., w tym zakup pomocy dydaktycznych do pracowni - 51 464,00 zł. dotowany w całości z budżetu państwa
  - b) Przedszkole w Lelowie - 446 479,37 zł,
  - c) Gimnazjum w Lelowie - 1.018 435,47 zł,
  - d) stołówka szkolna – 442 669,70 zł,
  - e) świetlica szkolna - 63 379,35 zł,
  - f) dowóz uczniów – 342 829,47 zł,
  - h) hala sportowa w Lelowie - wydatki w kwocie 99 883,16 zł., osiągając przychód z wynajmu w kwocie 42 821,91 zł;
- 2) Szkoła Podstawowa Fundacji „ELEMENTARZ” w Nakle – kwota 266 717,44 zł,
- 3) Szkoła Podstawowa w Podlesiu – kwota 874 135,40 zł.
- 4) Szkoła Podstawowa w Ślęzanach – 380 432,70 zł.
- 5) Inne koszty: łącznie 181 141,73 zł.
  - a) dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkoły – 4 532,00 zł.
  - b) opłaty za dzieci z gminy Lelów uczęszczające do przedszkoli poza gminą – 31 709,75 zł.
  - c) zakup podręczników w szkołach przekazanych do prowadzenia innym podmiotom – kwota 15 276,42 zł,
  - d) pomoc materialna dla uczniów – kwota 53 021,00 zł.
  - e) realizacja projektów w Zespole Szkolno Przedszkolnym – kwota 61 974,46 zł,:
    - realizacja projektów w Zespole Szkolno Przedszkolnym w Lelowie, Gimnazjum w Lelowie pt. „Motywacja edukacja przyszłość” oraz w Szkole Podstawowej w Lelowie pt. Nowoczesna szkoła w gminie Lelów” . Pozyskane środki na realizację projektów ze źródeł zewnętrznych wyniosły 51 631,50 zł.
  - f) zakup pomocy naukowych – kwota 14 128,00 zł,
  - g) remont obiektów szkolnych – kwota 7 500,00zł.

Łącznie wydatki Gminy na oświatę w roku 2018 wyniosły 6 167 610,75 zł. Źródłem finansowania zadań oświatowych była subwencja oświatowa w kwocie 3 979 283,00 zł, kwota 222 078,00 zł. stanowi dotacje na realizację zadań zleconych w szkołach, natomiast kwota 1 966 249,75 zł. pochodzi ze środków własnych budżetu gminy.

W 2018 roku był organizowany przez gminę dowóz własnymi środkami transportu uczniów. Do szkół dowożonych było 295 uczniów, tj. 57 % wszystkich uczniów szkół w gminie.

4. Przedszkola

W 2018 r. funkcjonowało jedno trzyoddziałowe przedszkole wchodzące w skład Zespołu Szkolno Przedszkolnego i 3 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Podlesiu, Ślęzanach

i Nakle. Do przedszkola uczęszczało 74 uczniów, a do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 58 uczniów z roczników:

- rocznik 2012 – 34
- rocznik 2013 – 36
- rocznik 2014 – 30
- rocznik 2015 – 31
- rocznik 2016 – 1

5. Żłobki

Na dzień 1 stycznia 2018 r Gmina dysponowała 12 miejscami w żłobku. (z czego wykorzystano 12 miejsc) oraz 14 miejsc na dzień 30 czerwca 2018 r. (z czego wykorzystanych było 14 miejsc). W gminie funkcjonował żłobek, dysponujący 12 miejscami. do którego uczęszczało łącznie 17 dzieci.

Opieką w żłobkach na dzień 1 stycznia 2018 r. objętych było ogółem 12 dzieci w wieku od 7 miesięcy roku do 3 lat, w tym 10 dzieci na wsi i 2 dzieci z mieście.

XXII. Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Zadania z zakresu upowszechniania kultury Gmina realizuje przez gminną instytucje kultury pn. Gminny Ośrodek Kultury w Lelowie. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Lelowie opiera się na organizowaniu imprez kulturalno – rozrywkowych, a także realizowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej, przy zaangażowaniu i współpracy władz gminy, mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz sponsorów.

Instytucja ta zarządza dwoma obiektami:

- budynkiem w Lelowie, w którym oprócz powierzchni zajętej przez tę instytucję, działalność prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Lelowie oraz Biblioteka Szkolno Pedagogiczna „WOM” z Częstochowy. Budynek ten dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,

- budynkiem Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skrajniwie.

W 2018 r. Gminny Ośrodek Kultury w Lelowie zorganizował wydarzenia, imprezy szczegółowo opisane w dalszej części niniejszego raportu. Łączna statystyka obejmuje:

- 17 seansów filmowych kina objazdowego, 1 wystawę festiwalową, 2 przeglądy artystyczne, 9 koncertów artystycznych, 4 prelekcje edukacyjne oraz popularno - naukowe, 3 spotkania artystyczne, 1 wykład, 4 imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne, 11 konkursów, 1 pokaz teatralny, 4 konferencje, 6 warsztatów,

W wymienionych wydarzeniach wzięło udział ok. 18 tys. uczestników.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury działają sekcje:

- 3 sekcje muzyczne – Dziecięca i Młodzieżowa Orkiestra Dęta, zespoły wokalnie – instrumentalne oraz Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej. Sekcja muzyczna proponuje szeroką gamę zajęć z zakresu edukacji muzycznej, jak również fachowe doradztwo i opiekę nad zespołami muzycznymi. Zajęcia kierowane są zarówno do dzieci, młodzieży, jak i osób dorosłych pragnących kształtować swoje muzyczne zainteresowania i umiejętności.

- sekcja sportowa: zajęcia **fitness**:

- warsztaty: - **warsztaty decoupage**. Na zajęciach można nauczyć się metody artystycznego ozdabiania i dekorowania przedmiotów.

Na terenie gminy działają stowarzyszenia i organizacje, których jednym ze statutowych zadań są działania kulturalne. Do organizacji tych należy zaliczyć: Lelowskie Towarzystwo Historyczno - Kulturalne im. W. Zwierkowskiego w Lelowie, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Lelów, Stowarzyszenia na rzecz rozwoju wsi w miejscowościach Lgota Błotna, Podlesie, Ślężany, Zbyczyce oraz Kola Gospodyń Wiejskich: „Stokrotki” w Skrajniwie, „Podlesianki” w Podlesiu, w Nakle oraz Mełchowie, Ochotnicze Straże Pożarne w Białej Wielkiej, Drochlinie, Lelowie, Lelowie II Zbyczyce, Nakło, Podlesie, Lgota Błotna, Ślężany, Staromieście.

XXIII. Biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna w Lelowie posiada trzy filie; w Drochlinie Nakle i Podlesiu. W bibliotekach zatrudnionych na stałe było 4 pracowników merytorycznych, łącznie 3 etaty.

W 2018 r. nie utworzono nowych filii, punktów bibliotecznych, nie zlikwidowano żadnej placówki.

GBP w Lelowie i jej Filii wyposażone są w elektroniczny sprzęt komputerowy oraz w dostęp do Internetu. Z usług tych korzystają dzieci, młodzież i dorośli. GBP tworzy własny katalog komputerowy. Księgozbiór zakupiony dla GBP w Lelowie oraz Filii wprowadza do programu bibliotecznego SowaSQL Standard. W bazie Biblioteki jest wprowadzonych 17.410 rekordów. Biblioteka w swoim katalogu elektronicznym posiada i udostępnia „Wolne lektury” (2.566 tytułów). Prowadzimy zautomatyzowane wypożyczenia biblioteczne. Czytelnicy mogą korzystać z katalogu elektronicznego GBP. W 2018 r. wyszukiwano, zamawiano, udostępniano i prolongowano księgozbiór również komputerowo przez Internet.

GBP w Lelowie prowadzi stronę internetową www.bibliotekalelow.pl oraz posiada konto na Facebooku <https://www.facebook.com/GBPwLelowie/> poprzez które informuje czytelników o działaniach biblioteki, pozyskanych środkach, spotkaniach autorskich, spotkaniach seniorów, prelekcjach itp. Podczas zajęć z czytelnikami wykorzystuje konsolę i gry oraz monitor multimedialny.

W okresie 2018 r. do bibliotek zakupiono zbiory książkowe. Przybyło 807 jedn. na kwotę 17.705,76 zł (o 227 wol. i 5.481,54 zł więcej niż w roku ubiegłym)

GBP w Lelowie w 2018 r. w ramach Programu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych” zakupiła łącznie 583 wol. książek na łączną kwotę 12.249,86 zł w tym: 191 wol. na kwotę 4.400 zł ze środków MKiDN oraz 392 wol. na kwotę 7.849,86 zł ze środków samorządowych. Realizując program Biblioteka kierowała się głównie potrzebami czytelnickimi dlatego w zakupach dominuje głównie literatura piękna dla dorosłych - 387 wol. W ramach programu zakupiono również 130 książek dla dzieci i młodzieży. Od kilku lat zapotrzebowanie czytelników i użytkowników na wydawnictwa popularnonaukowe i encyklopedyczne zmniejsza się, stąd zakup literatury popularnonaukowej jest najmniejszy - 66 wol. Ze środków samorządowych w roku 2018 zakupiono – 63 wol. na kwotę 1.425,77 zł

STRUKTURA ZBIORÓW GBP W LELOWIE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 R.

BIBLIOTEKA	8-3	%	8-93	%	INNE	%	OGÓŁEM	WPROW. DO PR. SOWA	% Biblioteki	% Ogółu
GBP LEŁÓW	7298	51,3	3135	22	3804	26,7	14237	13763	96,7	45,43
FILIA DROCHLIN	2496	49,6	1515	30,1	1024	20,3	5035	1237	24,6	4,08
FILIA NAKŁO	3677	61,2	1256	20,9	1075	17,9	6008	1218	20,27	4,02
FILIA PODLESIE	2790	55,7	972	19,4	1250	24,9	5012	1192	23,78	3,94
OGÓŁEM GMINA	16261	53,7	6878	22,5	7153	23,8	30292	17410	57,47	57,47

5.1. Czytelnictwo dorosłych

W 2018 r. w naszych bibliotekach nastąpił wzrost wyników czytelniczych, zarejestrowano łącznie 676 czytelników, tj. o 25 więcej niż w roku ubiegłym.

Liczba czytelników w poszczególnych placówkach przedstawia się następująco:

GBP Lełów – 468 czytelników

Filia Drochlin – 54 czytelników

Filia Nakło – 80 czytelników

Filia Podlesie – 74 czytelników

W 2018 r. Biblioteki zarejestrowały 408 czytelników dorosłych, o 26 więcej niż w roku ubiegłym. Biorąc pod uwagę wiek czytelników największą grupę nadal stanowią czytelnicy w wieku od 25 do 44 lat, a według zajęcia największą grupę stanowią osoby uczące się.

W 2018 r. w naszych bibliotekach zarejestrowano również wzrost wypożyczeń na zewnątrz o 2.012.

Struktura wypożyczeń przedstawia się następująco:

pop. naukowa – 1.172 wypożyczeń (spadek o 4)

Literatura piękna dla dorosłych – 7.463 wypożyczeń (wzrost o 1336)

Literatura dla dzieci i młodzieży – 3.187 wypożyczeń (wzrost o 680)

Literatura Biblioteka prowadzi szereg akcji promujących książki i czytelnictwo.

W 2018 w naszych bibliotekach zanotowano 277 czytelników uczących się, tj. o 22 mniej niż w roku poprzednim. Nastąpił jednak wzrost wypożyczeń literatury pięknej dla dzieci i młodzieży o 680.

W 2018 r. w Gminna Biblioteka Publiczna w Lełowie w ramach swej działalności statutowej zorganizowała:

- projekcję filmu Rafaela Lewandowskiego z udziałem Wojciecha Pszoniaka i Marka Brocha pt. "Z dała od orkiestry".

- prelekcję pt. "Polacy za granicą. Polonia w pytaniach - zajęcia o historycznej i współczesnej Polonii",

- wraz z Klubem Seniora oraz Lełowskim Towarzystwem Historyczno-Kulturalnym im. Walentego Zwierkowskiego spotkanie poświęcone "100-leciu odzyskania Niepodległości na Ziemi Lełowskiej",

- okolicznościową wystawę poświęconą „100-leciu odzyskania Niepodległości na Ziemi Lelowskiej”.
- w ramach projektu „Zaprogramuj przyszłość #46”, realizowanego przez Fundację Orange i Stowarzyszenie Mistrzowie Kodowania odbyły się zajęcia rozwijające umiejętność logicznego, algorytmicznego myślenia, uczące koncentracji i kodowania.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lelowie przystąpiła do projektu "Mała Książka - Wielki Człowiek", prowadzonego przez Instytut Książki, skierowanego do najmłodszych Czytelników,
- konkurs recytatorski pt. "Władysław Bełza - wielki piewca polskości,
- wystawę "Tu czy tam? Współczesna polska ilustracja dla dzieci"- ekspozycja prac początkujących jak również znanych, rozpoznawalnych i nagradzanych w Polsce i na świecie ilustratorów i projektantów graficznych, -

W roku 2018 w GBP odbyły się spotkania autorskie:

- 1) z Romanem Pankiewiczem. Tematem przewodnim spotkania było „Matuszka Rosija” pierwszy żywioł,
- 2) z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich i 60-lecia Biblioteki w Nakle spotkanie z Elżbietą Bednarczyk, autorką książek dla dzieci, wierszy dla dorosłych, tancerką i aktorką,
- 3) z Agatą Kołakowską autorką powieści obyczajowych takich jak: Przyjaciółki, Siódmy rok, Niechciana prawda, Płótno, Zaciszny zakątek, We dnie w nocy, Wszystko co minęło i wielu innych,
- 4) w ramach IV Ogólnopolskiej Akcji Noc Bibliotek odbyła się promocja tomiku wierszy "Polana dwojga" Aleksandry Kowalskiej połączona z recitalem poezji śpiewanej Jak co roku GBP w Lelowie brała udział w. W 100-lecie Niepodległej hasłem tegorocznej akcji było "RzeczpospoCzyta",
- 5) z Arkadiuszem Niemirskim, powieściopisarzem, dziennikarzem i satyrykiem.

Biblioteka przystąpiła do ogólnopolskich akcji obchodów

- Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek W. Disney'a,.
- Dnia Pluszowego Misia,
- Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom,
- siódmej edycji Ogólnopolskiej Akcji Narodowego Czytania. Akcji towarzyszyła przygotowana przez uczniów gimnazjum prezentacja dotycząca życia i twórczości Stefana Żeromskiego.

Zbiory dla czytelników niepełnosprawnych:

- liczba tytułów tzw. książek mówionych i audiobooków - 0
- liczba książek z dużą czcionką – 80 wol.

Przy GBP w Lelowie działa **Klub Seniora „Aktywne życie z pasją”**.

W 2018 r. dla Seniorów w ramach działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Lelowie zorganizowano między innymi:

- Ostatki w Bibliotece,
- wyjazd do teatru na spektakl „Pomoc domowa”,
- szkolenie jak zrobić wyjątkowe, piękne i przydatne w domu przedmioty z papierowej wikliny,
- spotkanie z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet i Dnia Mężczyzn. Miły wieczór uświetnił program artystyczny pt. „Najpiękniejszy kwiat kobieta” w wykonaniu teatru „Małgo”,

- zorganizowano wycieczkę do liczącej ponad 700 lat, zabytkowej Kopalni Soli "Wieliczka". odwiedzając Muzeum Żup Krakowskich, tężnię solankowa oraz Zamek w Pieskowej Skale,
- wycieczkę do Pszczyny - Muzeum Zamkowego w Pszczynie, skansen - Zagrodę Wsi Pszczyńskiej oraz malownicze Ogrody Kapiasa w Goczałkowicach Zdroju,
- szkolenie realizowane w ramach projektu "Senior - świadomy swoich praw" finansowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Celem projektu było uświadomienie seniorów w zakresie przysługujących im praw, a także zachęcenie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
- prelekcję pt. "Polacy za granicą. Polonia w pytaniach - zajęcia o historycznej i współczesnej Polsce".
- wyjazd do Teatru w Częstochowie na spektakl pt. "Żarty z życia" A. Czechowa,
- obchody Dnia Seniora.

Izba Tradycji ziemi Lelowskiej

W 2018 r. Izbę Tradycji Ziemi Lelowskiej odwiedziło łącznie 204 osoby.
 Darowizny rzeczowe – pozyskano książki na łączną - kwotę 4.030,13 zł
 Biblioteka pozyskała środki finansowe ogółem 4.400,00 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek- Biblioteka Narodowa”.

XXIV. Promocja – wydarzenia kulturalne, turystyczne i sportowe

1. Koncert Galowy "Radość Kolędowania" - 6 stycznia 2018 r.

Organizatorem VI Gminnego Konkursu Kolęd i Pastoralek „Radość kolędowania” był Gminny Ośrodek Kultury w Lelowie oraz Fundacja Nakielska, a współorganizatorem Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie. W konkursie wzięli udział soliści, duety, grupy wokalne i wokalnoinstrumentalne z terenu gminy Lelów.

2. I Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury

W dniu 6 lutego na hali sportowej w Lelowie rozegrany został I Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury. W zawodach wzięło udział pięć drużyn, które grały systemem „każdy z każdym”. Podczas sportowych zmagania mogliśmy obserwować 35 graczy z gminy Lelów, Przyrów, Niegowa i Irządze.

3. Statuetka Starosty Częstochowskiego dla Festiwalu Kultury Polskiej i Żydowskiej „Święto Ciulimu-Czulentu”. Lelowskie Spotkania Kultur

Organizatorzy Festiwalu Kultury Polskiej i Żydowskiej „Święto Ciulimu-Czulentu” **Lelowskie Spotkania Kultur** otrzymali w dniu 17 lutego 2018 r. wyróżnienie Starosty Częstochowskiego Statuetkę „Wydarzenie Roku”. Impreza została doceniona za swoją niepowtarzalną markę, rozpoznawalność w Polsce i poza jej granicami, a także naukę tolerancji i wzajemnego zrozumienia.

4. Dzień Sołtysa

W dniu 12 marca 2018 r. z inicjatywy Wójta Krzysztofa Molendy w Urzędzie Gminy Lelów odbyła się uroczystość z okazji Dnia Sołtysa. Spotkanie przedstawicieli władz samorządowych z Sołtysami było doskonałą okazją do podziękowania za współpracę oraz podsumowania zrealizowanych przedsięwzięć w poprzednich latach.

5. Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej - „Młodzież Zapobiega Pożarom”- eliminacje gminne w Lelowie – 22 marca 2018 r.

W gminnych eliminacjach wzięło udział 16 uczestników po wcześniejszym zakwalifikowaniu się w eliminacjach szkolnych. W trakcie konkursu zostały przeprowadzone dla młodzieży warsztaty z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz użycia drobnego sprzętu strażackiego wykorzystywanego do działań ratowniczo-gaśniczych.

6. Międzyszkolny Konkurs Pięknego Czytania – 12 kwietnia 2018 r.

12 kwietnia 2018 roku w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie Filia w Lelowie odbyła się IV edycja Międzyszkolnego Konkursu Pięknego Czytania „Litery znam, więc czytam sam”. W konkursie wzięli udział uczniowie klas III Szkół Podstawowych z terenu Gminy Lelów.

7. 10-lecie działalności Dziecięcej i Młodzieżowej Orkiestry Dętej.

W dniu 15 kwietnia 2018 r. w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Lelowie miał miejsce koncert z okazji 10-lecia działalności Dziecięcej i Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Lelowa. W trakcie spotkania odbyło się uroczyste przekazanie przez Wójta Gminy Lelów Krzysztofa Molendę dla Orkiestry nowych instrumentów, zakupione przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Lelów. W tym wyjątkowym dniu Orkiestra zaprezentowała swój dorobek artystyczny.

8. Promocja książki "Dziennik z lat 1940-1943" Kazimierza Tytki oraz wernisaż wystawy "Dialogi intymności"

W dniu 27 kwietnia w Gminnym Ośrodku Kultury w Lelowie odbyła się promocja książki "Dziennik z lat 1940-1943" Kazimierza Tytki, artysty urodzonego i tworzącego w Lelowie. Wydarzeniem towarzyszącym był wernisaż wystawy "Dialogi intymności. Kazimierz Tytko/Barbara Tytko", prezentującej różne zestawienia obrazów i rysunków Kazimierza Tytki z wkłęsłodrukami Barbary Tytki. Publikacja i katalog wystawy powstały w ramach projektu pn. „Lelowska historia ratownicza. Różne formy ratowania i promocji dziedzictwa historycznego gminy Lelów”, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

9. III Targi Wiosenne

Na Targowisku „Mój Rynek” przy ul. Koniecpolskiej w Lelowie 28 kwietnia 2018 r. odbyła się kolejna edycja Targów Wiosennych. Na odwiedzających czekały stoiska z sadzonkami kwiatów rabatowych, balkonowych, doniczkowych, różnorodnych drzew i krzewów owocowych, ozdobnych. Nie zabrakło także sadzonek warzyw, nawozów do roślin, narzędzi ogrodniczych i wyrobów rękodzieła artystycznego.

10. Gminne obchody Święta Narodowego Trzeciego Maja oraz Dnia Strażaka

Gmina Lelów zorganizowała uroczystości upamiętniające rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz gminne obchody Dnia Strażaka. W wydarzeniu brali udział przedstawiciele władz samorządowych, Lelowskiego Towarzystwa Historyczno-Kulturalnego, Domu Pomocy Społecznej, Ochotnicze Straże Pożarne, harcerze, dyrektorzy, nauczyciele i uczniowie szkół z terenu gminy Lelów oraz mieszkańcy. Złożono kwiaty i zapalono znicze w miejscach pamięci narodowej oraz pod pomnikiem św. Floriana. Msza Święta w intencji Ojczyzny oraz strażaków odbyła się w kościele pw. św. Marcina.

11. VI Festiwal Artystyczny Dzieci i Młodzieży, 10 maja 2018 r.

Wydarzenie zorganizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Lelowiez roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży z Gminy Lelów, ale także z gmin sąsiednich. Konkurs odbył się w czterech kategoriach wiekowych: przedszkole; klasy I – III; klasy IV - VI oraz gimnazjum/szkoła ponadgimnazjalna. Była to doskonała okazja zaprezentowania swoich umiejętności i talentów przez dzieci i młodzież, a także promowania młodych talentów w obszarach muzycznych, wymiany doświadczeń wychowawców i instruktorów w zakresie pracy z dziećmi.

12. Konkurs „Mistrz Ortografii”

23 maja 2018 r. w Urzędzie Gminy w Lelowie, odbyła się kolejna edycja konkursu ortograficznego. Organizatorem konkursu była Publiczna Biblioteka Pedagogiczna RODN „WOM” w Częstochowie Filia w Lelowie oraz Szkoła Podstawowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Lelowie. Konkurs skierowany był do uczniów klas V – VII szkół podstawowych z terenu gminy Lelów oraz gmin sąsiednich. Patronat nad konkursem objął Krzysztof Molenda Wójt Gminy Lelów. O tytuł Międzygminnego Mistrza Ortografii 2018 rywalizowało 21 uczniów z trzech gmin: Lelów, Koniecpola i Niegowej.

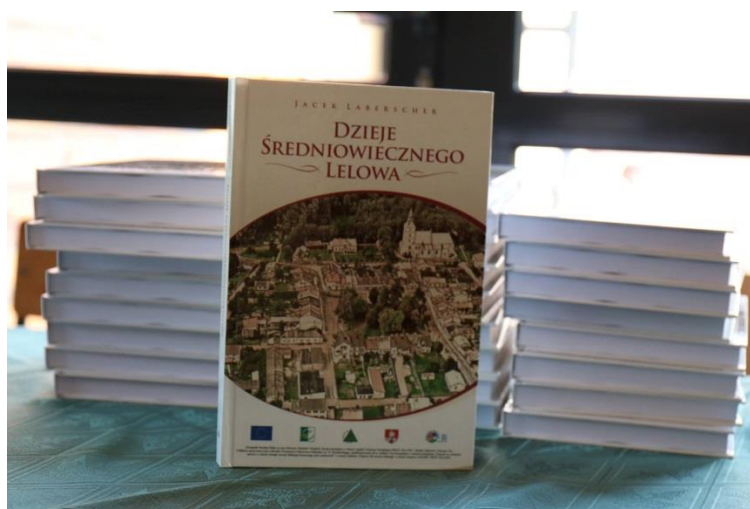
13. Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej w Koszęcinie

W dniu 24 maja 2018 r. Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej gościł w siedzibie Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie na obchodach III edycji „Dnia Seniora - Senior Aktywny Artystycznie”, zorganizowanej pod patronatem Marszałka Województwa Śląskiego. Podczas wydarzenia Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej zaprezentował się w repertuarze pieśni i tańców narodowych oraz pieśni śląskich i kieleckich. Również wystąpił na scenie razem z Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk”.

14. Promocja książki "Dzieje średniowiecznego Lelowa", 25 maja 2018 r.

Spotkanie promujące książkę Jacka Laberscheka "Dzieje średniowiecznego Lelowa" - kolejnej publikacji powstałej w ramach realizacji projektu „Lelowska historia ratownicza. Różne formy ratowania i promocji dziedzictwa historycznego gminy Lelów”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Lelowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne im. W. Zwierkowskiego. Publikacja jest zwieńczeniem kilkudziesięcioletniej pracy naukowej, polegającej na zbieraniu i opracowaniu zróżnicowanego materiału źródłowego. Na spotkaniu nie zabrakło przedstawicieli władz samorządowych, środowiska naukowego, a także mieszkańców, którzy wzięli udział w interesującej dyskusji.

15. Gmina Lelów na podium III Spartakiady Gmin Powiatu Częstochowskiego

W sobotę 26 maja 2018 r. we Mstowie drużyna Gminy Lelów wzięła udział w III Spartakiadzie Gmin Powiatu Częstochowskiego. Trzydziestoosobowa drużyna Gminy Lelów zajęła drugie miejsce, znajdując się tym samym po raz kolejny na podium. W zawodach brało udział łącznie 14 gmin powiatu częstochowskiego. W imieniu reprezentacji Gminy Lelów, wójt Krzysztof Molenda odebrał puchar, srebrne medale oraz bon na sprzęt sportowy. Rywalizowano w następujących dyscyplinach sportowych: piłka nożna, siatkówka, siatkonoga, bieg przełajowy na 825 m kobiet i mężczyzn, wieloskoki, rzuty do kosza, rzut walekiem do celu, wyścig na nartach w dwie osoby, trzymanie ciężarka, przeciąganie liny, tenis stołowy dziewcząt i chłopców, „dziurawe wiadro” oraz strzały do bramki.

16. X Europejski Tydzień Sportu dla Wszystkich

W ramach XXIV Sportowego Turnieju Miast i Gmin oraz X Europejskiego Tygodnia Sportu dla Wszystkich na terenie gminy Lelów zorganizowano 11 imprez o charakterze sportowym, w których uczestniczyło łącznie prawie 1300 osób.

18. Piknik Rodzinny z okazji dnia Matki i Dziecka

W niedzielę 27 maja 2018 r. na placu szkolnym w Lelowie odbył się Piknik Rodzinny z okazji Dnia Matki i Dziecka. W tym dniu wręczone zostały statuetki dla laureatów VI Festiwalu Artystycznego Dzieci i Młodzieży Gminy Lelów oraz Gmin Sąsiadujących, a także nagrody dla zwycięzców konkursu plastycznego pod nazwą "Zawsze Kocham Cię Mamo - Bukiet dla mojej mamy".

19. Bieg Ziemi Lelowskiej

W dniu 6 czerwca 2018 roku na stadionie sportowym w Lelowie odbył się XVI Bieg Ziemi Lelowskiej. Impreza zorganizowana została przez Gminę Lelów, GOK Lelów oraz ZSP w Lelowie. W sportowej rywalizacji udział wzięła rekordowa liczba 368 uczestników z terenu gminy Lelów. Startowały przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum.

20. Noc Bibliotek

Jak co roku Gminna Biblioteka Publiczna w Lelowie brała udział w **IV Ogólnopolskiej Akcji „Noc Bibliotek”**. Hasłem akcji, która rozpoczęła się w sobotę 9 czerwca 2018 r. o godz. 20:00, było **"RzeczpospoCzyta"**. Głównym punktem programu Nocy Bibliotek była promocja tomiku wierszy "Polana dwojga" Aleksandry Kowalskiej połączona z recitalem poezji śpiewanej w wykonaniu autorki. Spotkaniu towarzyszyła wystawa malarstwa pani Oli Tomik „Polana dwojga” poświęconej miłości. Uczestników zaproszono na "Wędrówkę do niepodległości", czyli gier i zabaw literackich oraz gry karcianej "Flirt z Niepodległą" związanej tematycznie z polską literaturą.

21.

22. Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej na festiwalach "ZZA MIĘDZY" oraz "JURA ROK FESTIWAL"

W dniu 10 czerwca 2018 r. Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej reprezentował gminę Lelów w Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych „ZZA MIĘDZY” w Kłomnicach. Wystąpił w bardzo nietypowym repertuarze, opartym na starych pieśniach dawnego regionu kieleckiego. Zespół wystąpił także 16 czerwca 2018 r. w Hucie Starej gm. Poczesna, podczas "JURA ROK FESTIWAL”.

23. V konkurs Dojenia Krowy

W niedzielę 10 czerwca 2018 r. już po raz piąty odbył się Konkurs Dojenia Krowy w JuRajskiej Spizarni w Białej Wielkiej zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury w Lelowie. Licznie przybyli goście mogli spróbować swych sił w dojeniu krowy. Rywalizacja odbywała się w pięciu kategoriach: maluchy, dzieci, młodzież, kobiety oraz mężczyźni. Po zakończonym konkursie było wspólne biesiadowanie i pieczenie kielbasek na ognisku, dla dzieci zorganizowano pokaz ogromnych baniek mydlanych.

24. Jubileusz 100-lecia OSP

W roku 2018 Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Wielkiej (23 czerwca 2018 r.), Ochotnicza Straż Pożarna Podlesie (7 lipca 2018 r.), OSP Nakło (22 lipca 2018 r.) oraz OSP Drochlin (23 września 2019 r.) uroczystie obchodziły Jubileusze 100 -lecia działalności.

Z tej okazji sztandary jednostek odznaczono Złotymi Medalami za zasługi dla zbiorowości oraz Złotymi Odznakami za zasługi dla województwa śląskiego. Wręczono medale zasłużonym druhom jednostek. W OSP Podlesie, ważnym punktem wydarzenia było uroczyste nadanie sztandaru przez władze Związku, natomiast w Drochlinie ważnym punktem uroczystości było odsłonięcie i poświęcenie figury św. Floriana.

25. Dożynki Gminne oraz II Regionalny Dzień Pszczelarza w Lelowie

W dniu 12 sierpnia 2018 roku w Lelowie odbyły się Dożynki Gminne oraz II Regionalny Dzień Pszczelarza, których współorganizatorami byli Urząd Gminy w Lelowie oraz Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie. Mszę świętą w intencji rolników i pszczelarzy odprawił ks. biskup Edward Białogłowski - Delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Rolników i Pszczelarzy wraz z ks. Henrykiem Młynarczykiem - proboszczem Parafii Lelów ks. dr Ryszardem Marią Tomaszewskim - kapłanem Koła Pszczelarzy w Częstochowie.

26. **XVI Święto Ciulimu - Czulentu Lelowskie Spotkania Kultur, 17-19 sierpnia 2018 r.**

Festiwal Kultury Polskiej i Żydowskiej - „XVI Święto Ciulimu - Czulentu”. Podczas pierwszego dnia festiwalu miała miejsce projekcja filmu pt. „Przyjeżdża orkiestra”. Dyskusję o filmie poprowadził znawca tematyki żydowskiej dr Maciej Stroiński. Wszyscy uczestnicy mogli także obejrzeć wystawę zdjęć „W kręgu chasydów”. Kolejnym punktem spotkania była promocja książki „Wieża Dawida. Chasydzi lelowscy” pod red. Michała Galasa i Mirosława Skrzypczyka. Następnie odbyło się rozstrzygnięcie IX Konkursu Potraw Regionalnych zorganizowanego pod patronatem Starosty Częstochowskiego. W sobotę po zapaleniu menory i wystąpieniach zaproszonych gości rozpoczęła się część artystyczna festiwalu, podczas której na scenie gościli: Zespół Folklorystyczny Ziemi Lelowskiej, Zespoły z Gminnego Ośrodka Kultury w Lelowie, Dziecięca i Młodzieżowa Orkiestra Dęta działająca przy Gminnym Ośrodku Kultury, zespół POPARZENI KAWĄ TRZY oraz gwiazda wieczoru - folkowy zespół BACIARY. Trzeci dzień festiwalu został poświęcony kulturze żydowskiej. Po uroczystym zapaleniu menory przez przedstawicieli społeczności polskiej i żydowskiej, na scenie wystąpił zespół Warszawska Orkiestra Sentymalna, następnie zespoły wokalnoinstrumentalne oraz taneczne działające przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lelowie, a także laureaci Konkursu Piosenki Żydowskiej. Tego dnia odbyły się warsztaty tańca żydowskiego, warsztaty wycinanki żydowskiej. Imprezie towarzyszyło zwiedzanie ohelu i synagogi. Na zakończenie na lelowskiej scenie zaprezentował się zespół Kapela Niwińskich.

29. Obchody 155. Rocznicy bitwy pod Mełchowem

W dniu 29 września 2018 roku odbyły się uroczystości upamiętniające 155. rocznicę bitwy pod Mełchowem z 1863 r. Organizatorami obchodów byli: Gmina Lelów, Lelowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego oraz Gminny Ośrodek Kultury w Lelowie. Tradycyjnie uroczystości rocznicowe rozpoczęły się złożeniem kwiatów na starym cmentarzu w Lelowie na mogile powstańczej. Mszę św. w intencji poległych bohaterów powstania 1863 roku w kaplicy św. Brata Alberta w Mełchowie odprawili ks. Stanisław Strycherczyk - kapelan Pułku Żuawów Śmierci, ks. kanonik Henryk Młynarczyk oraz ks. Stanisław Swoboda. Pod zbiorową mogiłą powstańców przedstawiciele władz samorządowych oraz delegacje złożyły wiązanki kwiatów oraz odbyła się Apel Poległych. Zebrani mogli wysłuchać wspomnień o bitwie pod Mełchowem i poczuć atmosferę wydarzeń, które zostały przedstawione podczas inscenizacji walk z epoki powstania styczniowego.

30. Narodowe Święto Niepodległości

W niedzielę 11 listopada w Lelowie odbyły się uroczyste obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, w których uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych, poczty sztandarowe, jednostki ochotniczych straży pożarnych, harcerze, uczniowie oraz mieszkańcy gminy. Harcerze zaciągnęli honorowe warty, złożono wiązanki kwiatów w miejscach upamiętniających walki narodowo-wyzwoleńcze oraz przed tablicą upamiętniającą Walentego Zwierkowskiego. W Gminnym Ośrodku Kultury w Lelowie w części artystycznej wystąpiła młodzież Zespołu Szkolno Przedszkolnego, kościele p.w. św. Marcina w Lelowie o godzinie 12.00 wspólnie odśpiewano hymn w ramach ogólnopolskiej akcji „Niepodległa do hymnu” i została odprawiona uroczysta msza święta w intencji Ojczyzny. Zwieńczeniem obchodów było wystawienie w sali widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Lelowie widowiska obrzędowego pt. „U Morcina w starym młynie”, a także koncert pieśni patriotycznych „Radosna niepodległa” w wykonaniu Zespołu Folklorystycznego Ziemi Lelowskiej.

31. "Nie-podlegli ziemi lełowskiej"

„Nie-podlegli ziemi lełowskiej” - to tytuł kolejnej interdyscyplinarnej ogólnopolskiej konferencji naukowej, zorganizowanej przez Lełowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne, Gminę Lełów i Gminny Ośrodek Kultury w Lełowie. Sala widowiskowa lełowskiego GOK-u zgromadziła sobotą 17 listopada br. przedstawicieli środowiska naukowego, władz samorządowych, członków LTH-K, uczniów szkół, a także licznych słuchaczy. Konferencja została poświęcona ludziom związanym z ziemią lełowską, którzy podległości mówili „nie”, walcząc na różne sposoby o wolną Polskę, takich jak Walenty Zwierkowski, czy Teodor Werbiński. Po przemówieniach Prezesa LTH-K Mirosława Skrzypczyka i Wójta Gminy Lełów Krzysztofa Molendy odsłuchano referatów kolejnych prelegentów. Dr Jacek Labeschek mówił o udziale mieszczan lełowskich w konfliktach i wojnach toczonych przez Piastów i Jagiellonów, Mirosław Skrzypczyk o patriotycznych działaniach Walentego Zwierkowskiego, a dr Lech Frączek przybliżył słuchaczom temat życia codziennego mieszkańców Lełowa u progu niepodległości. Podczas drugiego panelu można było wysłuchać rozważań Mariana Nowaka na temat udziału strażaków w procesie tworzenia polskiej państwowości i referatu Jerzego Karolczyka o postaci Teodora Werbińskiego – bohatera lełowskiego września. Andrzej Orliński opowiedział o działaczu oświatowym i niepodległościowym - Antonim Wierzbowskim, a Karolina Koprowska przedstawiła temat „Sprawiedliwi ziemi lełowskich”. W roli prowadzącego konferencję wystąpił Wiceprezes LTH-K Zbigniew Bryła.

32. Sadzenie drzew w 100 rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości

Śląski Związek Gmin i Powiatów zainicjował akcję symbolicznego nasadzenia drzew w gminach województwa śląskiego, której celem było uhonorowanie setnej rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę. W ramach tej inicjatywy w okresie od 3 września do 11 listopada 2018 r. odbyły się nasadzenia drzew we wszystkich sołectwach gminy Lelów. Uroczyste sadzenie drzew miało miejsce na terenach szkół i przedszkoli z udziałem uczniów, kształtując w ten sposób ich świadomość historyczną, budując tożsamość obywatelską i wzmacniając poczucie wspólnoty. Przy każdym miejscu nasadzenia zostały umieszczone pamiątkowe tabliczki informacyjne.

33. Kolejne sukcesy młodych piłkarzy Lelovii

2 grudnia 2018 roku na hali sportowej w Blachowni został rozegrany turniej z cyklu Ogólnopolskich Turniejów Piłki Nożnej Halowej „Blachownia Cup 2018”. Podopieczni Marcina Dziury odnieśli kolejny sukces, zajmując drugie miejsce. Cała drużyna zaprezentowała się z bardzo dobrej strony a tradycyjnie już najlepszym strzelcem drużyny był Szymon Dylewski, autor ośmiu trafień dla drużyny z Lelowa.

34. V Jarmark Bożonarodzeniowy, 16 grudnia 2018 r.

Podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego na mieszkańców Lelowa oraz przybyłych gości czekało wiele atrakcji. Czas zakupów umiłało kolędowanie w wykonaniu dzieci z lelowskich szkół. Harcerze z ZHP Chorągiew Kielecka przekazywali wszystkim chętnym Betlejemskie Świeciło Pokoju, a święty Mikołaj częstował wszystkich słodyczami. Stoiska handlowe oferowały wyroby rękodzielnicze, ozdoby choinkowe, stroiki i rozmaite świąteczne dekoracje, miód, żywe karpie, choinki, a także smakołyki świąteczne oraz ryby. Najwięcej emocji wzbudziło losowanie choinek, podarowanych przez Nadleśnictwo Koniecpol.

35. Turniej „Comes Consulting Cup”

W dniu 6 grudnia na hali sportowej w Lelowie rozegrana została piąta edycja turnieju Comes Consulting Cup, której organizatorem był Ludowy Klub Sportowy „Lelovia”. W turnieju wzięło udział pięć zespołów z terenu naszej gminy. Zespoły zostały udekorowane pucharami, a wyróżniający się gracze otrzymali statuetki i nagrody. W trakcie turnieju odbyła się uroczystość wręczenia upominków wychowankom Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bogumiłku, którzy także mogli spróbować swoich sił w strzelaniu karnych.

36. Szlachetna Paczka – finał

Finał XVIII edycji Szlachetnej Paczki i I edycji Szlachetnej Paczki w Rejonie Lelów-Koniecpol-Przyrów odbył się w dniach 8-9 grudnia w Gminnym Ośrodku Kultury w Lelowie. W trakcie „weekendu cudów” w naszym rejonie, 8 i 9 grudnia, pomoc dotarła do 26 potrzebujących Rodzin. Do ich domów w sobotę i niedzielę zapukali Wolontariusze, którzy przekazali pomoc przygotowaną przez Darczyńców.

